

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**LĖŠŲ SURINKIMAS IR PANAUDOJIMAS, LENGVATŲ TAIKYMAS
VILNIAUS MIESTO AUTOMOBILIŲ PARKAVIMO ZONOSE**

2023-12-20 Nr. R-05-9

Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą auditų poveikį savivaldybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Vilniaus miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą. Daugiau apie Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklą ir auditų rezultatus – interneto svetainėje www.vilniuskontrolė.lt

Auditą atliko:

Audito ataskaita pateikta:

TURINYS

SANTRAUKA

3

IŽANGA

12

AUDITO

REZULTATAI

15

1. Rinkliavos administravimo paslaugos pajamų augimą lėmė vietine rinkliava apmokestintų zonų plėtra 15

1.1. Rinkliavos zonų plėtra atlikta, tenkinant viešąjį interesą

18

2. Sutarties šalys apmokėjimą už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą organizuoja ne pagal Sutartyje numatytą tvarką

19

3. Nuostatuose numatytų vietinės rinkliavos išimčių ir lengvatų teikimas

21

4. Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo veikloje Įmonės patirtos sąnaudos pagrįstos ir atitiko veiklos tikslus. 23

5. Įmonė negauna pajamų iš dalies jai eksploatuoti perduotų automobilių stovėjimo aikštelių 23

6. Taikomų įkainių keitimą riboja Metodikose patvirtinti įkainių dydžių intervalai 24

6.1. Aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo reglamentavimas nėra aiškus ir suprantamas 26

7. Įmonės eksploatacinių sąnaudų atitikties automobilių parkavimo veiklos tikslams vertinimas 27

REKOMENDACIJŲ

ĮGYVENDINIMO

PLANAS

28

PRIEDAI

1

priedas.

Santrumpos

ir

sąvokos

29

2	priedas.	Audito	apimtis	ir	metodai
30					
3	priedas.	Zonų, kuriose taikoma vietinė rinkliava už naudojimąsi tarybos nustatytais			
33		mokamomis vietomis automobiliams statyti, ribos			
4	priedas.	2022-2023 metų I pusmetį išduotų leidimų statyti automobilius nemokamai arba pagal			
37		sumažintus (lengvatinius) įkainius, kiekiai			
5	priedas.	Įmonės 2022-2023 m. I pusmečio pajamos iš parkavimo veiklos (pagal aikštes)			
38					

SANTRAUKA

Audito svarba

Vilniaus miesto savivaldybės 2021-2030 metų strateginiame plėtros plane vienas iš strateginių Judumo krypties tikslų - neigiamo transporto poveikio aplinkai ir miesto erdvių apkrovos automobiliais mažinimas. Šio tikslo įgyvendinimo priemonės numatytos Savivaldybės tarybos patvirtintuose strateginiuose dokumentuose - Darnaus judumo plane¹ ir darnaus judumo veiksmų plane iki 2024 metų². Strateginiuose dokumentuose numatyta didinti automobilių stovėjimo vietų skaičių panaudojant esamą gatvių infrastruktūrą – tiek miesto daugiabučių gyvenamųjų namų mikrorajonuose, tiek automobilių stovėjimo rinkliavos zonose – plėsti mokamų automobilių stovėjimo vietų skaičių miesto centrinėje dalyje ir jos prieigose (išskyrus senamiesčio teritoriją), kur numatoma skatinti trumpalaikį automobilių stovėjimą rinkliavos zonų ribose, keisti/koreguoti esamų rinkliavos zonų ribas, atsižvelgiant į automobilių stovėjimo vietų užimtumo tyrimų duomenis. Vietinė rinkliava

¹ patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-12-19 sprendimu Nr. 1-1859

² Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-11-16 sprendimas Nr. 1-1859 „Dėl Tarybos 2018-12-19 sprendimo Nr. 1-1859 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės darnaus judumo plano tvirtinimo pakeitimo“

siekama reguliuoti transporto eismo srautus, skatinti alternatyvius kelionių būdus, pagerinti gyvenamosios ir miesto aplinkos ekologinę būklę.

Atsižvelgiant į tai, kad Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje numatyta esant galimybei didinti mokamų automobilių stovėjimo vietų skaičių, Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto siūlymu, Kontrolės ir audito tarnyba, 2023 metų veiklos plane numatė atlikti parkavimo pagal zonas Vilniaus mieste auditą³, siekiant įvertinti surenkamas lėšas, taikomas parkavimo lengvatas, surenkamų lėšų panaudojimą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti lėšų pagal parkavimo zonas Vilniaus mieste surinkimą ir panaudojimą, lengvatų taikymą.

Audituotu laikotarpiu įplaukos⁴ iš vietinė rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų Vilniaus mieste iš viso sudarė – 25 696 677,30 Eur iš jų: 2022 metais – 16 694 241,40 Eur; 2023 metų I pusmetį – 9 002 435,90 Eur. Surenkamos vietinės rinkliavos lėšos įskaitomos į Savivaldybės biudžetą ir apskaitomos kaip sudėtinė Savivaldybės biudžeto pajamų dalis, neišskiriama pagal atskirą finansavimo šaltinį konkrečioms priemonėms finansuoti. Atsižvelgiant į šį faktą, galimybės įvertinti iš vietinės rinkliavos surinktų lėšų panaudojimą, yra ribotos. Kadangi pagal Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatus, pagrindines funkcijas, susijusias su surenkama vietine rinkliava ir automobilių stovėjimo aikštelių administravimu Vilniaus mieste atlieka Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“ (toliau – Įmonė), audito procedūros planuotos vertinant automobilių parkavimo veiklai priskiriamas Įmonės paslaugas: rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimą (už paslaugos teikimą Savivaldybė Įmonei pagal vidaus sandorį skiria atlygį, priklausantį nuo per kiekvieną kalendorinį mėnesį surinktos visos vietinės rinkliavos) ir automobilių parkavimą Įmonės patikėjimo teise eksploatuojamose aikštelėse.

Audito objektas - lėšos, surinktos iš Vilniaus mieste nustatytų vietinės rinkliavos zonų, sudarančios dalį Įmonės pajamų. Pagal su Savivaldybe sudarytą vidaus sandorį - 23 proc. nuo visos per kalendorinį mėnesį surinktos vietinės rinkliavos ir 21 proc. PVM skiriama Įmonei. Visos Įmonės eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse surenkamos lėšos priskiriamos Įmonės pajamoms.

³ Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2023-09-04 pavedimas Nr. B-02-7

⁴ Surenkamos vietinės rinkliavos lėšos, pervestos į Savivaldybės surenkamąją sąskaitą, esančią AB SEB banke (pagal banko išrašų 2022-01-01 – 2023-06-30 duomenis)

Vertinant Įmonės vietinės rinkliavos administravimo ir patikėjimo teise eksploatuojamų automobilių stovėjimo aikštelių pajamas, taikyti vertinimo kriterijai – apmokestintų automobilių stovėjimo vietų pokyčiai ir įtaka Įmonės pajamoms, surenkamos vietinės rinkliavos įplaukų atitiktis Įmonei skiriamo atlygio dydžiui, atsiskaitymo už Įmonės teikiamą vietinės rinkliavos administravimo paslaugą atitiktis vidaus sandorio Sutarties sąlygų nuostatomis, vietinės rinkliavos zonose ir patikėjimo teise eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse taikomų įkainių atitiktis Įmonės Savivaldybei teikiamų paslaugų ir šių paslaugų įkainių apskaičiavimo metodikai ir Savivaldybės tarybos nustatyta kainodarai. Kitas kriterijus, siejamas su Įmonės Savivaldybei teikiamos vietinės rinkliavos paslaugos administravimu –rinkliavos zonose esančių automobilių stovėjimo vietų užimtumas, kurio analizės rezultatai pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, gali turėti įtakos sprendimų priėmimui dėl rinkliavos dydžių ir (ar) zonų, taikomų automobilių stovėjimo įkainių peržiūros. Vertinta užimtumo analizės atlikimo įtaka rinkliavos zonų plėtrai. Įmonės automobilių stovėjimo aikštelių veikloje patirtų sąnaudų atitiktis parkavimo paslaugų kokybės ir plėtros užtikrinimui.

Audituojamasis subjektas – Vilniaus miesto savivaldybės administracija, SI „Susisiekiama paslaugos.

Vertintas laikotarpis – 2022 metai, 2023 metų I pusmetis, vertinant pokyčius ir tendencijas, naudoti ir ankstesnių metų duomenys.

Audituotu laikotarpiu įplaukos⁵ iš vietinė rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų Vilniaus mieste iš viso sudarė – 25 696 677,30 Eur iš jų: 2022 metais – 16 694 241,40 Eur; 2023 metų I pusmetį – 9 002 435,90 Eur.

Įmonės pajamos iš vietinės rinkliavos administravimo paslaugos teikimo 2022 metais sudarė: 3 828 621 Eur, 2023 metų I pusmetį – 2 078 712 Eur. Rinkliavos surinkimo ir administravimo paslaugos eksploatacijos sąnaudos 2022 metais sudarė 141 365 Eur, 2023 metų I pusmetį – 62 164 Eur.

Įmonės pajamos už automobilių parkavimo paslaugas automobilių stovėjimo aikštelėse (nepriskiriamos vietinei rinkliavai), audituojamuoju laikotarpiu sudarė: 2022 metais – 1 694 197,31 Eur; 2023 m. I pusmetį – 1 060 639,61 Eur. Parkavimo aikštelių eksploatacijos sąnaudos 2022 metais – 122 286 Eur, 2023 metų I pusmetį – 60 377 Eur.

⁵ Surenkamos vietinės rinkliavos lėšos, pervestos į Savivaldybės surenkamąją sąskaitą, esančią AB SEB banke (pagal banko išrašų 2022-01-01 – 2023-06-30 duomenis)

Audito įrodymams gauti taikėme paklausimo, dokumentų peržiūros ir tikrinimo, palyginimo procedūras, stebėjimo metodus. Duomenis rinkome:

- nagrinėjant teisės aktus, susijusius su audituojama sritimi (vertinimo kriterijų šaltiniai);
- analizuojant ir vertinant atsakingų šalių, įgyvendinančių Savivaldybės politiką automobilių parkavimo srityje veiklos procesus, veikloje dalyvaujančių šalių įgaliojimus, funkcijas ir atsakomybes;
- lyginant ir vertinant iš Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ gautus duomenis apie įplaukas iš vietinės rinkliavos ir parkavimo aikštelių;
- analizuojant pasirašytas Įmonės sutartis ir buhalterinės apskaitos dokumentus.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai. Audito apimtis ir metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

Vertinant tai, kad surenkamos vietinės rinkliavos lėšos įskaitomos į Savivaldybės biudžetą ir jame apskaitomos kaip sudėtinė Savivaldybės biudžeto pajamų dalis, jų neskiriant pagal atskirą finansavimo šaltinį, ir tai, kad pagal Vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatus, ne mažesnę kaip surinkta vietinė rinkliava lėšų sumą tik rekomenduojama skirti Vilniaus miesto viešojo transporto sistemos, dviračių infrastruktūros, automatizuotos šviesoforų reguliavimo ir valdymo sistemos, automobilių statymo infrastruktūros eksploatavimui, renovacijai ir plėtrai užtikrinti, faktiškai galimybė įvertinti surenkamos vietinės rinkliavos lėšų panaudojimą nėra užtikrinama. Formaliai nuostatuose apibrėžtas rekomenduojamas lėšų naudojimo tikslas suponuoja, kad surinktos rinkliavos lėšos gali būti naudojamos ir kitiems tikslams, nebūtinai siejamais su susisiekimo infrastruktūros gerinimu ir atitinkančiais vietinę rinkliavą mokančių subjektų poreikius.

Kadangi pagal Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatus, pagrindines funkcijas, susijusias su surenkama vietine rinkliava ir automobilių stovėjimo aikštelių administravimu Vilniaus mieste atlieka Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“, audito procedūros planuotos vertinant automobilių parkavimo veiklai priskiriamas Įmonės paslaugas: rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimą (už paslaugos teikimą Savivaldybė Įmonei pagal vidaus sandorį skiria

atlygi, priklausantį nuo per kiekvieną kalendorinį mėnesį surinktos visos vietinės rinkliavos) ir automobilių parkavimą Įmonės eksploatuojamose aikštelėse.

Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslauga

1. Rinkliavos administravimo paslaugos pajamų augimą lėmė vietinė rinkliava apmokestintų rinkliavos zonų plėtra

Už rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugos teikimą Įmonei kas mėnesį skiriama 23 proc. nuo per kalendorinį mėnesį surinktos visos vietinės rinkliavos sumos ir 21 proc. PVM.

Iš viso audituojamuoju laikotarpiu įplaukos iš vietinės rinkliavos surinkimo sudarė 25 696 677,30, iš jų:

- 2022 metais – 16 694 241,40 Eur;
- 2023 metų I pusmetį – 9 002 435,90 Eur.

Pagal Savivaldybės pajamų iš vietinės rinkliavos surinkimo tendencijas, 2020 metų Savivaldybės biudžeto pajamos iš vietinės rinkliavos surinkimo sudarė 9 893,9 tūkst. Eur, 2021 metais - 10 090,6 tūkst. Eur, 2022 metais – 16 650,8 tūkst. Eur. Surenkamų iš vietinės rinkliavos pajamų augimas turėjo įtakos ir Įmonės pajamų už Savivaldybei teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą, didėjimui.

Įmonės pajamos už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą (23 proc.) 2021 metais buvo 2 702 574 Eur (arba 9,9 proc. visų pardavimo pajamų). 2022 metais šios veiklos rūšies pajamos sudarė 3 828 621 Eur (arba 10,0 proc. visų pardavimo pajamų), 2023 metų I pusmetį – 2 078 712 Eur (arba 9,8 proc. visų per 2023 metų I pusmetį uždirbtų pardavimo pajamų). Nors lyginant su 2021 metais, Įmonės 2022 metų rinkliavos pajamos didėjo 41,6 proc., tačiau jų dalis pardavimo pajamose nesikeitė. Didžiausią įtaką Įmonės 2022 metų pajamų už vietinės rinkliavos administravimo paslaugos teikimą augimui turėjo nuo 2022 metų liepos 1 dienos išplėstos rinkliava apmokestintų zonų ribos, padidintas apmokestintų automobilių stovėjimo vietų skaičius.

Rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų pokyčiai, vykę 2022 metais: sausio 1 dieną vietinė rinkliava apmokestintų vietų skaičius buvo 12 415, o 2022 m. gruodžio 31 d. – 15 199 vietos. Visose rinkliava apmokestintose zonose vietų skaičius, didėjo:

- Mėlynoje zonoje – buvo 2 233 vietos, padidėjo iki 2 697 (+464);
- Raudonojoje zonoje – buvo 2 341 vieta, padidėjo iki 2 893 vietų (+552);
- Geltonojoje zonoje – buvo 3 775 vietos, padidėjo iki 4 879 vietų (+1 104) ;
- Žaliojoje zonoje – buvo 4 066 vietos, padidėjo iki 4 730 vietų (+664)

(1punktas, 15-18 psl.)

1.1. Rinkliavos zonų plėtra atlikta, tenkinant viešąjį interesą

Nuostatuose reglamentuoti atvejai, kada gali būti pradedama rinkti vietinė rinkliava arba peržiūrimi rinkliavos dydžiai/koreguojamos rinkliavos zonų ribos. Nuostatų 4 punkte numatyta, kad rinkliava pradedama rinkti, atsižvelgiant į viešąjį ir gyventojų interesus, eismo saugumą, siekiant sudaryti sąlygas, kad piko metu stovinčių automobilių kiekis neviršytų 85 proc. stovėjimo vietų užimtumo. Nuostatų 6 punktas numato, kad Įmonė, atlikusi stovėjimo vietų užimtumo analizę, atsižvelgiant į analizės rezultatus, gali teikti siūlymus Savivaldybės administracijai dėl vietinės rinkliavos dydžių ir (ar) zonų peržiūros. Vertinome, kuria iš minėtų teisės akto nuostatų vadovautasi, priimant sprendimą nuo 2022 metų liepos 1 dienos koreguoti/išplėsti vietinės rinkliavos zonas. Kadangi 2022 metais Įmonė užimtumo tyrimo analizės neatliko (nespėta į konkrečius, metodikoje apibrėžtus laikotarpius), pagal tarybos sprendimo projektui teiktą Įmonės rengtą Aiškinamąjį raštą, Įmonė teikė siūlymus dėl rinkliavos zonų plėtros, tenkindama viešąjį interesą. (1 punktas, 1.1. papunktis, 18-19 psl.)

2. Sutarties šalys apmokėjimą už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą organizuoja ne pagal Sutartyje numatytą tvarką

Atsiskaitymo už Įmonės Savivaldybei teikiamos rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugos teikimą sąlygos ir tvarka nustatytos Įmonės ir Savivaldybės administracijos sutartyje. Vertinant Sutarties vykdymo, numatyto šalims, atitiktį Sutarties sąlygų nuostatoms, nustatėme:

Įmonės atlygis už teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą priklauso nuo per kalendorinį mėnesį surenkamos vietinės rinkliavos. Įvertinę rinkliavos įplaukų surinkimo, apskaitymo ir derinimo procesą, nustatėme, kad šalys vertina skirtingus faktiškai surenkamos vietinės rinkliavos duomenis: Savivaldybės administracijos padalinys (Eismo organizavimo skyrius), kuriam pavesta organizuoti vietinės rinkliavos apmokėjimą pagal Įmonės pateikiamas sąskaitas, vertina rinkliavos įplaukų duomenis, kuriuos gauna iš Savivaldybės administracijos Išdo poskyrio. Šie duomenys apima

baigiamąsias kiekvieno mėnesio/metų sąskaitų likučių apyvartas, o Įmonė - pagal banko sąskaitos išrašus įvertina tik bendrą per mėnesį surinktą vietinę rinkliavą (be sąskaitos likučių apyvartų) ir teikia sąskaitą Eismo organizavimo skyriui apmokėti. Nustatėme, kad vykdant Sutartį, šalys nesilaikė nustatytos paslaugų priėmimo tvarkos ir šalims numatytų išpareigojimų teikiant ir priimant apmokėjimui sąskaitas faktūras - Įmonė sąskaitas faktūras apmokėjimui už vietinės rinkliavos administravimą teikė be paslaugą pagrindžiančių Aktų, o Savivaldybės administracijos Eismo organizavimo skyrius, kuriam pavesta Savivaldybės administracijos vardu priimti kas mėnesį Įmonės teikiamas sąskaitas-faktūras, sutikrinti ir pasirašyti pagal Sutartį Įmonės teikiamos paslaugos aktus, šių veiksmų neatliko.

Nors audituojamuoju laikotarpiu nenustatėme, kad skirtingas vietinės rinkliavos įplaukų vertinimas turėjo įtakos Įmonei skiriamo atlygio apskaičiavimui, vertinant tai, kad surenkamos vietinės rinkliavos įplaukų dydis yra svarbus rodiklis Sutarties šalims, nes nuo jo priklauso Įmonei skiriamas atlygis už rinkliavos administravimą, pagal jį vykdomi atsiskaitymai su Įmone, nesilaikant Sutartyje numatytos paslaugų priėmimo - perdavimo tvarkos, didėja rizika dėl duomenų iškraipymo atsiskaitant už paslaugos teikimą. (2 punktas, 19-21 psl.)

3. Nuostatuose numatytų vietinės rinkliavos išimčių ir lengvatų teikimas

Nuostatuose numatytos vietinės rinkliavos taikymo išimtis ir lengvatinių (sumažintų) rinkliavos dydžių taikymas turi tiesioginę įtaką Savivaldybės pajamoms iš surenkamos vietinės rinkliavos. Įmonė išdavė nemokamų leidimų elektromobiliams: 2021 metais tokių leidimų išduota 2 241, 2022 metais – 2 638, per 2023 metų I pusmetį – 1 491.

Pagal lengvatinius rinkliavos dydžius automobilių valdytojams, deklaravusiems gyvenamąją vietą patalpoje, patenkančioje į rinkliava apmokestintas zonas (įsigijusiems gyventojų pirmąjį ir antrąjį leidimus statyti automobilį) išduota: 2022 metais pirmųjų leidimų – 11 526 vnt., antrųjų leidimų – 900 vnt., 2023 metų I pusmetį – atitinkamai 6 656 vnt. ir 725 vnt.

Juridiniai asmenys 2022 metais įsigijo 100 specialių leidimų, suteikiančius teisę statyti automobilį rezervuotoje vietoje (pasirašytos sutartys), 5 įsigijo komercinių patalpų savininko leidimus, per 2023 metų I pusmetį – 3. (3 punktas, 21-23 psl.)

4. Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo veikloje Įmonės patirtos sąnaudų pagrįstos ir atitiko veiklos tikslus

Pagal Įmonės Savivaldybei teikiamų paslaugų ir šių paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, įkainis už rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimo ir automobilių plėtos ir priežiūros paslaugą nustatytas atsižvelgiant į Įmonės patiriamas sąnaudas veikalai, kurios tikslas užtikrinti teikiamos paslaugos kokybę ir plėtrą. Įvertinę pagal 13 įsigijimų sutarčių audituotu laikotarpiu Įmonės patirtas išlaidas (priskirtas eksploatacijos sąnaudoms), nustatėme, kad lėšos naudotos teikiamos paslaugos kokybei ir plėtrai užtikrinti. (4 punktas, 23 psl.)

5. Įmonė negauna pajamų iš dalies jai eksploatuoti perduotų automobilių stovėjimo aikštelių

11-oje Savivaldybės tarybos sprendimais Įmonei patikėjimo teise perduotų valdyti aikštelių (orientacinis vietų skaičius - 642) 2022 metais automobilių parkavimo veikla nevykdyta, t. y. iš šių aikštelių Įmonė pajamų negavo. Penkios aikštelės Įmonei perduotos tik 2022 metų gegužės - birželio mėn., 6 aikštelės - Įmonės apskaitoje nuo 2018 metų. Įmonės teigimu, pagrindinės nevykdomos veiklos aikštelėse priežastys - ilgi procesai, susiję su projektavimo ir techninių sprendimų priėmimu, vykdančiomis remontu darbus, reikiamos įrangos įsigijimu, jos pritaikymu ir integravimu. Įmonės pateiktais duomenimis, šiuo metu vykdomas 2022 metų balandžio mėnesį Įmonėje inicijuotas patikėjimo teise valdomų aikštelių įveiklinimo projektas, kurį įgyvendinus tikimasi užtikrinti tinkamą automobilių stovėjimo paslaugos teikimą, projektą baigti numatyta 2025 metais. Įmonei perduotų, bet dar neapmokestintų aikštelių veiklą planuojama pradėti ne anksčiau, kaip 2024 metais, įsigijus reikalingą aikštelių valdymo programinę įrangą, atlikus dangų sutvarkymo darbus. (5 punktas, 23-24 psl.)

6. Taikomų įkainių keitimą riboja Metodikose patvirtinti įkainių dydžių intervalai

Įvertinus 12 aikštelių užimtumo skaičiavimo duomenis 2022 metų sausio – kovo mėn. ir tuo pačiu 2023 metų laikotarpiu, nustatėme, kad didžiausias užimtumas minėtais laikotarpiais fiksuotas didžiausias pajamas Įmonei generuojančiose aikštelėse. Iš atliktos užimtumo analizės nustatėme, kad net esant pastoviam didesniam, nei 80 proc. užimtumui, įkainio didinimo galimybės yra ribojamos Metodikose apibrėžtame intervale. Atskirose aikštelėse taikomi ženkliai mažesni stovėjimo įkainiai, nei aplink aikšteles vietinės rinkliavos zonose renkama rinkliava, tačiau Įmonė negali keisti įkainių atsižvelgiant į užimtumo skaičiavimo rezultatus, nes Metodikose apibrėžtos įkainių ribos intervalai nesudaro galimybių taikyti aukštesnį ar žemesnį įkainį, atsižvelgiant į skaičiuojamo užimtumo duomenis. (6 punktas, 24-26 psl.)

6.1. Aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo reglamentavimas nėra aiškus ir suprantamas

Automobilių stovėjimo įkainių Įmonės eksploatuojamose parkavimo aikštelėse apskaičiavimą ir nustatymą reglamentuoja dvi atskiros, 2018 metais Savivaldybės tarybos patvirtintos metodikos. Viena reglamentuoja automobilių stovėjimo įkainių skaičiavimą 3 (trijose) Įmonės eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse, kita – įkainių skaičiavimą Įmonės patikėjimo teise eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse (šioje metodikoje reglamentuotas įkainių apskaičiavimas 31 aikštelei, kurios suskirstytos į penkias grupes. Atsižvelgiant į tai, kad visas automobilių stovėjimo aikštes, išskyrus aikštelę Kosciuškos g. 1A, Įmonė valdo patikėjimo teise, atskirų metodikų taikymas jose statomų automobilių įkainių apskaičiavimui, nėra aiškus ir suprantamas. Nuo 2018 metų, kai buvo patvirtinta Metodika, nustatanti įkainių apskaičiavimą 31 aikštelei, atlikti 4 redakciniai pakeitimai, susiję su aikštelių pergrupavimu iš vienos grupės į kitą, naujų grupių sudarymu, naujų aikštelių, numatytų apmokestinti, įtraukimu į vieną ar kitą aikštelių grupę, tačiau kokiais kriterijais remiantis toks grupavimas atliekamas (ar atsižvelgiant į aikštelių lokaciją, ar į transporto priemonių statymo poreikį, ar į pagal aplink aikšteles nustatytas rinkliavos zonų ribas), Metodikoje nenustatyta. Galiojantis automobilių stovėjimo aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo teisinis reglamentavimas yra painus ir nesuteikiantis išsamios ir kiekvienam vartotojui suprantamos informacijos apie aikštelėse taikomų įkainių nustatymo principus. (6 punktas, 6.1 papunktis, 26-27 psl.)

7. Įmonės eksploatacinių sąnaudų atitikties automobilių parkavimo veiklos tikslams vertinimas

2022 m. parkavimo aikštelių veiklos sąnaudos buvo 629 355 Eur, iš jų aikštelių eksploatacijos sąnaudos sudarė 122 286 Eur (arba 19,4%). 2023 m. I pusmetį parkavimo aikštelių veiklos sąnaudos sudarė 359 446 Eur, iš jų eksploatacijos sąnaudos sudarė 60 377 Eur (arba 17 %).

Įvertinę Įmonės patirtų sąnaudų, priskirtų automobilių stovėjimo aikštelių veiklos eksploatacinėms sąnaudoms pagrindumą ir panaudojimo paskirtį, nustatėme, kad lėšos buvo naudotos: kasos remontui, automobilių stovėjimo aikštelės Gedimino per. 9A laiptinės remonto darbams, aikštelės Tilto g. 14 remonto darbams, mechanizuotam sniego stumdymui (traktoriumi), aikštelių valymui, automatinio kelio užtvaro sumontavimui ir pan., t. y. aikštelių veiklos užtikrinimui reikalingiems darbams ir paslaugoms. (7 punktas, 27 psl.)

Rekomendacijos

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Siekiant teisinio aiškumo, inicijuoti sprendimo tikslinti Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatus, reglamentuojant juose surenkamos vietinės rinkliavos panaudojimo tikslus, priėmimą.

Savivaldybės Įmonės „Susisiekimo paslaugos“ direktoriui :

1. Teikiant Savivaldybės administracijai sąskaitas–faktūras apmokėjimui už vietinės rinkliavos administravimą, kartu teikti paslaugos suteikimą pagrindžiantį aktą.

2. Siekiant užtikrinti aiškių ir kiekvienam vartotojui suprantamų automobilių parkavimo principų formavimą ir jų laikymąsi, inicijuoti vieningos įkainių apskaičiavimo ir nustatymo Metodikos Įmonės patikėjimo teise eksploatuojamose aikštelėse parengimą ir tvirtinimą.

IŽANGA

Viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų⁶ - vietinės rinkliavos nustatymas. Vilniaus miesto savivaldybės taryba nustatė⁷, kad Savivaldybės teritorijoje, Savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose (gatvėse, automobilių stovėjimo aikštelėse) visų kategorijų ir klasių motorinių transporto priemonių valdytojams, kurie naudojami Tarybos nustatytoje vietinės rinkliavos zonoje esančiomis mokamomis bei rezervuotomis vietomis

⁶ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 6 str. 2 p.

⁷ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-07-13 sprendimu Nr. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo (su vėlesnėmis redakcijomis) patvirtintuose nuostatuose

automobiliams statyti, galioja privaloma įmoka, diferencijuotai renkama pagal vietinės rinkliavos zonas⁸ ir automobiliui statyti pasirinktą laikotarpį, ši įmoka įskaitoma į Savivaldybės biudžetą.

Vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja: vietinės rinkliavos dydžius, vietinės rinkliavos mokėtojus, rinkliavos mokėjimo tvarką, automobilių stovėjimo vietų rezervavimą, gyventojų ir komercinių patalpų savininko (valdytojo) leidimų išdavimą, naudojimą, pakeitimą ir panaikinimą, elektromobilių leidimų išdavimą ir naudojimą, vietinės rinkliavos grąžinimą, atsakomybę už vietinės rinkliavos mokėjimo pažeidimus. Vietinės rinkliavos mokėjimo būdai: grynaisiais pinigais (monetomis) į bilietų automatus, banko kortele, naudojantis mobiliojo ryšio operatorių paslaugomis siunčiant trumpąsias žinutes (apmokant už automobilio stovėjimą mėlynojoje, raudonojoje, geltonojoje, žaliojoje zonose), atliekant bankinį pavedimą (už automobilio stovėjimą rezervuotoje stovėjimo vietoje, už gyventojui, deklaravusiam gyvenamąją vietą patalpose, esančiose mokamų automobilių stovėjimo vietų teritorijoje, išduotus pirmą ir antrą leidimus, už leidimus, išduotus komercinių patalpų savininkui ir suteikiančius teisę statyti automobilį vietine rinkliava apmokestintoje daugiabučio namo vidinėje teritorijoje, už motociklo, mopedo, triračio, lengvojo keturračio stovėjimą apmokestintose rinkliavos zonose).

Pagal Nuostatų 6 punktą, rinkti ir administruoti vietinę rinkliavą, vykdyti rinkliavos mokėjimo kontrolę, įrengti automobilių stovėjimo bilietų automatus ir mokamas automobilių stovėjimo vietas žyminčius kelio ženklus bei juos prižiūrėti, išduoti gyventojų ir elektra varomų automobilių leidimus, sudaryti sutartis dėl rezervuotų automobilių stovėjimo vietų, prižiūrėti automobilių statymo tvarką, periodiškai (ne rečiau kaip 1 kartą per metus) atlikti stovėjimo vietų užimtumo analizę ir esant poreikiui, atsižvelgiant į analizės rezultatus, teikti siūlymus Savivaldybės administracijai dėl vietinės rinkliavos dydžių ir (ar) zonų peržiūros, pavesta Įmonei. Šių funkcijų ir užduočių vykdymas apima rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugą, kurią Įmonė Savivaldybei teikia sudaryto vidaus sandorio⁹ tvarka ir sąlygomis. Už paslaugos teikimą Įmonei kas mėnesį skiriami suplanuoti Savivaldybės biudžeto asignavimai (23 proc. nuo per kalendorinį mėnesį surinktos vietinės rinkliavos

⁸ Zonos: mėlynoji, raudonoji, geltonoji, žalioji, baltoji ribos nustatytos Savivaldybės tarybos 2022-05-18 sprendimu Nr. 1-1459 „Dėl tarybos 2011-07-13 sprendimo Nr. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ pakeitimo“ priede

⁹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-12-18 sprendimas Nr. 1-1863 „Dėl UAB Grinda“, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, UAB „Vilniaus apšvietimas“, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ ir VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų pirkimo“

sumos ir 21 proc. PVM). Paslaugos įkainio apskaičiavimą ir teikiamos paslaugos kainos nustatymą, reglamentuoja Savivaldybės tarybos patvirtinta metodika¹⁰, o paslaugos teikimo sąlygos ir tvarka numatytos Savivaldybės administracijos ir Įmonės sutartyje¹¹.

Įmonės duomenimis¹², 2022 m. gruodžio 31 dieną Vilniaus mieste buvo 15 199 vietinė rinkliava apmokestintos automobilių stovėjimo vietos, iš jų: 2 697 vietos priskirtos brangiausiai mėlynajai zonai (joje nustatytas automobilio stovėjimo įkainis – 2,50 Eur/ per val.), 2 893 vietos – raudonajai zonai (įkainis – 1,50 Eur/per val.), 4 879 vietos – geltonajai zonai (įkainis – 0,60 Eur/per val.), 4 730 vietų – žaliajai zonai (įkainis – 0,30 Eur/per val.). Baltojoje zonoje (visa kita miesto teritorija, kur automobilių stovėjimas neapmokestinamas), išskyrus juridiniams asmenims numatyta galimybę rezervuoti automobilio stovėjimo vietą, už kurią mokamas rinkliavos dydis 1 vietai sudaro 36 Eur/mėn.

- 2022 metais planuotos Savivaldybės biudžeto pajamos¹³ iš vietinės rinkliavos surinkimo sudarė 16 704 000 Eur, faktiškai – surinkta vietinė rinkliava sudarė¹⁴ 16 094 241,40 Eur (96 proc. planuotų pajamų).

- 2023 metais planuotos Savivaldybės biudžeto pajamos¹⁵ iš vietinės rinkliavos surinkimo sudarė 18 210 000 Eur, faktiškai – 2023 metų I pusmetį surinkta vietinė rinkliava sudarė¹⁶ 9 002 435,90 Eur.

Įmonės pajamos (Savivaldybės skiriamas atlygis už vietinės rinkliavos paslaugos administravimą) 2022 metais sudarė 3 828 621 Eur, 2023 metų I pusmetį - 2 078 712 Eur.

Be vietinės rinkliavos administravimo, pagal Įstatus¹⁷, Įmonė vykdo ir automobilių stovėjimo aikštelių (Savivaldybės Įmonei perduotų valdyti patikėjimo teise) eksploatavimo veiklą ir

¹⁰ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021-11-17 sprendimu Nr. 1-1241 „Dėl tarybos 2018-12-19 sprendimo Nr. 1-1863 „Dėl UAB Grinda“, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, UAB „Vilniaus apšvietimas“, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų pirkimo“ pakeitimo“ patvirtinta „Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ Vilniaus miesto savivaldybei teikiamų paslaugų įkainių apskaičiavimo metodika“ ,

¹¹ 2019-01-09 Viešojo transporto infrastruktūros plėtros ir priežiūros organizavimo, eismo organizavimo ir eismo infrastruktūros plėtros ir priežiūros, darnaus judumo priemonių įgyvendinimo organizavimo ir susijusios infrastruktūros plėtros ir priežiūros bei rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugų sutartis Nr. 29-6/19 (1.2.16-TD2)/2019-SUT-5, redakcija nuo 2022-01-14 d.

¹² pateikiami SĮ „Susisiekimo paslaugos“ 2022 metų Veiklos ataskaitoje

¹³ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-02-04 sprendimas Nr. 1-1315 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2022 metų biudžeto tvirtinimo“

¹⁴ vietinės rinkliavos lėšos, pervestos į Savivaldybės surenkamąją sąskaitą (pagal banko išrašų 2022-01-01 –2022-12-31 duomenis)

¹⁵ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2023-01-26 sprendimas Nr. 1-1746 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2023 metų biudžeto tvirtinimo“

¹⁶ vietinės rinkliavos lėšos, pervestos į Savivaldybės surenkamąją sąskaitą (pagal banko išrašų 2023- 01-01 –2023-06-30 duomenis)

Savivaldybės tarybos priimtų teisės aktų pagrindu renka mokestį (nepriskiriamą vietinei rinkliavai) už transporto priemonių stovėjimą mokamose vietose. Visos iš automobilių stovėjimo aikštelių surenkamos lėšos priskiriamos Įmonės pajamoms.

Įmonės pateiktais duomenimis, 2022 metais automobilių stovėjimo aikštelių pajamos sudarė 1 694 197,31 Eur (arba 4,4 proc. visų pajamų), 2023 metų I pusmetį – 1 060 639,61 Eur (arba 5,0 proc. visų pajamų). Įmonės automobilių stovėjimo aikštelių eksploatacijos sąnaudos 2022 metais sudarė 122 286 Eur, 2023 metų I pusmetį – 60 377 Eur.

.

AUDITO REZULTATAI

Surenkamos vietinės rinkliavos lėšos įskaitomos į Savivaldybės biudžetą ir jame apskaitomos kaip sudėtinė Savivaldybės biudžeto pajamų dalis, jų neskiriant pagal atskirą finansavimo šaltinį. Vertinant tai, kad pagal Nuostatų 5 punktą, ne mažesnę kaip surinkta vietinė rinkliava lėšų sumą tik rekomenduojama skirti Vilniaus miesto viešojo transporto sistemos, dviračių infrastruktūros, automatizuotos šviesoforų reguliavimo ir valdymo sistemos, automobilių statymo infrastruktūros eksploatavimui, renovacijai ir plėtrai užtikrinti, faktiškai galimybė įvertinti surenkamos vietinės rinkliavos lėšų panaudojimą nėra užtikrinama. Formaliai nuostatuose apibrėžtas rekomenduojamas lėšų naudojimo tikslas suponuoja, kad surinktos rinkliavos lėšos gali būti naudojamos ir kitiems tikslams, nebūtinai siejamais su susisiekimo infrastruktūros gerinimu ir atitinkančiais vietinę rinkliavą

¹⁷ patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-08-10 įsakymu Nr. 30-2053/21 „Dėl Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ įstatų patvirtinimo“

mokančių subjektų poreikius. Atsižvelgiant į tai, vertiname Įmonės pajamas, audituojamuoju laikotarpiu gautas už Savivaldybei teikiamą vietinės rinkliavos administravimo paslaugą.

Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir
priežiūros paslauga

*1. Rinkliavos administravimo paslaugos pajamų augimą lėmė vietinė rinkliava apmokestintų
rinkliavos zonų plėtra*

Pagal Savivaldybės tarybos 2021-11-17 sprendimu¹⁸ pakeistą Įmonės Savivaldybei teikiamų paslaugų ir šių paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką (toliau – metodika), už rinkliavos už automobilių stovėjimo administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugos teikimą Įmonei kas mėnesį skiriama 23 proc. nuo per kalendorinį mėnesį surinktos visos vietinės rinkliavos sumos ir 21 proc. PVM.

Vertinant Savivaldybės pajamų iš vietinės rinkliavos surinkimo tendencijas, 2020 metų Savivaldybės biudžeto pajamos iš vietinės rinkliavos surinkimo sudarė 9 893,9 tūkst. Eur¹⁹, 2021 metais - 10 090,6 tūkst. Eur²⁰, 2022 metais – 16 650,8 tūkst. Eur²¹. Surenkamų iš vietinės rinkliavos pajamų augimas turėjo įtakos ir Įmonės pajamų už Savivaldybei teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą, didėjimui.

Įmonės pajamos už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą²² (23 proc.) 2021 metais buvo 2 702 574 Eur (arba 9,9 proc. visų pardavimo pajamų). 2022 metais šios veiklos rūšies pajamos sudarė 3 828 621 Eur (arba 10,0 proc. visų pardavimo pajamų), 2023 metų I pusmetį – 2 078 712 Eur (arba 9,8 proc. visų per 2023 metų I pusmetį uždirbtų pardavimo pajamų). Nors lyginant su 2021 metais, Įmonės 2022 metų pajamos didėjo 41,6 proc., tačiau jų dalis pardavimo pajamose nesikeitė. Didžiausią įtaką Įmonės 2022 metų pajamų už vietinės rinkliavos administravimo paslaugos teikimą

¹⁸ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021-11-17 sprendimas Nr. 1-1241 „Dėl tarybos 2018-12-19 sprendimo Nr. 1-1863 „Dėl UAB Grinda“, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, UAB „Vilniaus apšvietimas“, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų pirkimo“ pakeitimo“ patvirtinta „Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ Vilniaus miesto savivaldybei teikiamų paslaugų įkainių apskaičiavimo metodika“

¹⁹ Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021-08-25 sprendimu Nr. 1-1086 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo ataskaitos tvirtinimo“

²⁰ Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-09-14 sprendimu Nr. 1-1568 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2021 metų biudžeto vykdymo ataskaitos tvirtinimo“

²¹ Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2023-08-30 sprendimu Nr. 1-139 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2022 metų biudžeto vykdymo ataskaitos tvirtinimo“

²² SĮ „Susisiekimo paslaugos 2022 metų Veiklos ataskaita

augimui turėjo Savivaldybės tarybos sprendimu²³ nuo 2022 metų liepos 1 dienos išplėstos rinkliava apmokestintų zonų ribos, padidintas apmokestintų automobilių stovėjimo vietų skaičius. (Savivaldybės tarybos sprendimu keistos rinkliavos zonų ir gatvių ribos, priskiriamos konkrečiai zonai, pateikiamos audito ataskaitos 3 priede).

Palyginę rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų pokyčius²⁴, vykusius 2022 metais, nustatėme, kad: 2022 metų sausio 1 dieną vietinė rinkliava apmokestintų vietų skaičius buvo 12 415, o 2022 m. gruodžio 31 d. – 15 199 vietos. Visose rinkliava apmokestintose zonose vietų skaičius, didėjo:

- Mėlynoje zonoje – buvo 2 233 vietos, padidėjo iki 2 697 (+464);
- Raudonojoje zonoje – buvo 2 341 vieta, padidėjo iki 2 893 vietų (+552);
- Geltonojoje zonoje – buvo 3 775 vietos, padidėjo iki 4 879 vietų (+1 104) ;
- Žaliojoje zonoje – buvo 4 066 vietos, padidėjo iki 4 730 vietų (+664)

Nuostatuose patvirtinti rinkliavos dydžiai²⁵ už automobilio stovėjimą mėlynojoje zonoje - 2,50 Eur/ per val., raudonojoje zonoje - 1,50 Eur/per val., geltonojoje zonoje - 0,60 Eur/per val., žaliojoje zonoje - 0,30 Eur/per val. (audituojamuoju laikotarpiu automobilių parkavimo zonose nustatyti rinkliavos dydžiai nesikeitė).

Planuojant pajamų iš vietinės rinkliavos surinkimą, Įmonė kiekvienais metais Savivaldybės administracijai teikia prognozuojamą pajamų, pagal vykdomas veiklas, planą. 2022 metais planuota surinkti 4 563 tūkst. Eur vietinės rinkliavos pajamų, 2023 metais – 5 068 tūkst. Eur.)²⁶. Savivaldybės 2022 metų biudžeto 09 programos „Saugumas ir apsauga“ apimtyje suplanuoti²⁷ biudžeto asignavimai apmokėti už Įmonės teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą, sudarė 4 649 000 Eur, pagal 2022 m. gruodžio 15 d. patikslinus sąmatą²⁸ - sumažinti iki 4 191 200 Eur.

²³ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-05-18 sprendimas Nr. 1-1459 „Dėl Tarybos 2011-07-13 sprendimo Nr. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo pakeitimo“

²⁴ duomenys pateikti SĮ „Susisiekimo paslaugos 2021-2022 metų Veiklos ataskaitose

²⁵ nustatyti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-07-13 sprendimu Nr.1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ patvirtintuose Nuostatuose

²⁶ Įmonės 2022-06-17 Raštas Nr. 2022-SD Savivaldybės administracijos Finansų ir ekonomikos skyriui „Dėl Savivaldybės biudžeto prognozuojamų pajamų“

²⁷ patvirtinta 2022 metų Savivaldybės biudžeto programos sąmata Nr. 3001814 „Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis“

²⁸ Pagal patikslintą 2022 metų Savivaldybės biudžeto programos sąmatą Nr. 3001814 „Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis“

Savivaldybės administracijos Eismo organizavimo skyriaus²⁹ (skyriui pavesta organizuoti vietinės rinkliavos planavimą ir apmokėjimą) duomenimis, iš viso per 2022 metus apmokėjimui Įmonės pateiktų sąskaitų-faktūrų suma sudarė 4 585 769,90 Eur (buvo 394 569,90 Eur didesnė, nei suplanuota patikslintoje sąmatoje) - už gruodžio mėn. Įmonės teikta PVM sąskaita- faktūra 394 599,83 Eur³⁰ sumai, 2022 metais liko neapmokėta. Pažymėtina, kad jei 2022 metų gruodžio mėn. biudžeto programos sąmata nebūtų tikslinta, lėšų apmokėti už Įmonės teiktą paslaugą būtų užtekę. (Įsiskolinimas Įmonei 394 569,90 Eur sumai perkeltas į 2023 metus ir apmokėtas 2023 metų vasario 10 d.).

Pagal Eismo organizavimo skyriaus patvirtintą 2023 metų biudžeto programos sąmatą³¹ 2023 metams suplanuoti asignavimai sudarė 5 068 000 Eur, iš jų: I-am pusmečiui – 2 534 000 Eur, pagal patikslintą³²- asignavimai padidinti iki 5 291 000 Eur³³. Per 2023 metų I pusmetį apmokėjimui Įmonės pateiktų sąskaitų-faktūrų suma sudarė 2 505 377,91 Eur.

1.1. Rinkliavos zonų plėtra atlikta, tenkinant viešąjį interesą

Nuostatuose reglamentuoti atvejai, kada gali būti pradėdama rinkti vietinė rinkliava arba peržiūrimi rinkliavos dydžiai/koreguojamos rinkliavos zonų ribos. Nuostatų 4 punkte numatyta, kad rinkliava pradėdama rinkti, atsižvelgiant į viešąjį ir gyventojų interesus, eismo saugumą, siekiant sudaryti sąlygas, kad piko metu stovinčių automobilių kiekis neviršytų 85 proc. stovėjimo vietų užimtumo. Nuostatų 6 punktas numato, kad Įmonė, atlikusi stovėjimo vietų užimtumo analizę, atsižvelgiant į analizės rezultatus, gali teikti siūlymus Savivaldybės administracijai dėl vietinės rinkliavos dydžių ir (ar) zonų peržiūros. Ten pat nurodyta, kad užimtumo analizė turi būti atliekama ne rečiau, kaip 1 kartą per metus. Kadangi Nuostatų 4 ir 6 punktų įgyvendinimas svarbus sprendimų dėl vietinės rinkliavos taikymo ar rinkliavos dydžių nustatymo, priėmimui, vertinome, kuria iš minėtų

²⁹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-04-14 įsakymu Nr. 30-1021/22 „Dėl funkcijų priskyrimo pagal Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2019-01-09 sudarytą Viešojo transporto infrastruktūros priežiūros organizavimo, eismo valdymo organizavimo ir šviesoforų priežiūros, dviračių ir pėsčiųjų tinklo administravimo, rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo paslaugų teikimo sutartį Nr. 29-6/19(1.2.16-TD)

³⁰ Įmonės 2022-12-30 PVM sąskaita -faktūra SPO Nr. 0002793

³¹ 2023 metų Savivaldybės biudžeto programos sąmata Nr. 3001814 „Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis“

³² 2023 metų biudžeto programos sąmata patikslinta 2023-09-23

³³ 2023 metų Savivaldybės biudžeto programos sąmata Nr. 3001814 „Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis“

teisės akto nuostatų vadovautasi, priimant sprendimą nuo 2022 metų liepos 1 dienos koreguoti/išplėsti vietinės rinkliavos zonas.

Pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintos Vietinės rinkliavos zonose esančių automobilių stovėjimo vietų užimtumo analizės atlikimo metodikos³⁴ nuostatas, siūlymus Savivaldybės administracijai dėl vietinės rinkliavos zonų keitimo, Įmonė gali teikti tik pagal konkrečiu, metodikoje apibrėžtu laikotarpiu – rudenį³⁵ arba pavasarį³⁶ atliktos užimtumo analizės rezultatus. Kitu laikotarpiu atlikta analizė ir jos duomenys gali būti naudojami bendrai statistikai. Analizės atlikimą Įmonė organizuoja viešųjų pirkimų būdu, įsigydama rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų užimtumo tyrimo paslaugą iš išorės tiekėjų. Įmonės atstovo teigimu, nuo 2022 m. liepos 1 dienos vykdytiems vietinės rinkliavos zonų ribų pokyčiams įtakos turėjo 2021 metų rudenį Įmonės savarankiškai atliktas automobilių stovėjimo vietų užimtumo tyrimas, nes 2022 metų pavasarį užimtumas neanalizuotas. (Iš CVPIS³⁷ viešai skelbiamų duomenų nenustatėme, kad 2021 metų rudenį Įmonė buvo pirkusi užimtumo tyrimo paslaugas, nes paskutinės Įmonės sutartys³⁸ dėl rinkliava apmokestintų stovėjimo vietų užimtumo paslaugų įsigijimo, buvo sudarytos 2020 metais (abi galiojo 4 mėnesius).

Įmonės Aiškinamajame rašte³⁹, parengtame teikiant siūlymus Savivaldybės tarybos sprendimo projektui dėl rinkliavos zonų plėtros, nurodoma, kad „atsižvelgiant į gyventojų prašymus, koreguoti esamas vietinės rinkliavos zonų ribas, ten kur susijungia aukštesnio ir pigesnio įkainio rinkliavos zonos, taip siekiant suteikti daugiau laisvų vietų gyventojams, taip pat įtraukti besivystančias teritorijas (Manufaktūrų kvartalas, Šnipiškių kvartalas) bei su rinkliavos zonomis besiribojančias teritorijas (Rasų kolonija, teritorija nuo Rinktinės iki Tuskulėnų gatvės)“. Vertinant minėtame rašte Įmonės teiktus siūlymus, motyvas rinkliavos zonų plėtrai atlikti buvo viešojo interesų tenkinimas, ne atliktos užimtumo analizės tyrimo rezultatai.

2. Sutarties šalys apmokėjimą už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą organizuoja ne pagal Sutartyje numatytą tvarką

³⁴ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-03-05 įsakymu Nr. 30-500/21 „Dėl vietinės rinkliavos zonoje esančių automobilių stovėjimo vietų užimtumo analizės atlikimo metodikos tvirtinimo“

³⁵ pradedant ne anksčiau kaip rugsėjo 15 d. ir baigiant ne vėliau kaip spalio 31 d.

³⁶ pradedant ne anksčiau kaip kovo 15 d. ir baigiant ne vėliau kaip balandžio 30 d.

³⁷ Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

³⁸ 2020-02-24 sutartis Nr. 2020-SUT-28 su UAB „Sprinter tyrimai“; 2020-10-09 sutartis Nr. 2020-SUT-157 su UAB „Jarinta“

³⁹ SĮ „Susisiekimo paslaugos“ 2022-04-13 Aiškinamasis raštas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl tarybos 2011-07-13 sprendimo Nr. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ pakeitimo

Įmonės Savivaldybei teikiamos rinkliavos administravimo paslaugos teikimo sąlygos ir tvarka nustatytos Savivaldybės administracijos ir Įmonės sutartyje⁴⁰ (toliau – Sutartis). Vertinant Sutarties vykdymo, numatyto šalims, atitiktį Sutarties sąlygų nuostatomis, nustatėme:

Vykdamant Sutartį, nesilaikyta nustatytos paslaugų priėmimo tvarkos ir šalims numatytų įsipareigojimų teikiant ir priimant apmokėjimui sąskaitas faktūras.

Vadovaujantis Sutarties sąlygų 3.3 punkte nustatytoje paslaugų priėmimo tvarkoje: pasibaigus kalendoriniam mėnesiui, Teikėjas (Įmonė) iki 20 einamojo mėnesio dienos pateikia Užsakovui (Savivaldybės administracija) 2 pasirašytus Akto egzempliorius visoms per praėjusį kalendorinį mėnesį suteiktoms paslaugoms, Ataskaitą (atskirai išskiriant rinkliavos administravimo paslaugą) ir jos apmokėjimui teikiamą PVM sąskaitą faktūrą (3.3.1.p.). Užsakovo atstovas per tris darbo dienas privalo sutikrinti Akto duomenis, pasirašyti Aktą bei el. paštu pasirašytus egzempliorius grąžinti Teikėjo atstovui...>> (3.3.3.p.). Sutarties sąlygų 5 punkte šalims apibrėžtais įsipareigojimais: Užsakovas priima paslaugas pagal Aktą Sutartyje nustatyta tvarka (5.1.2.p.), kontroliuoja paslaugų teikimą ir duoda Teikėjui privalomus vykdyti nurodymus, susijusius su teikiamomis paslaugomis (5.2.1.p.), o Teikėjas – teikiant paslaugas laikosi teisės aktų nuostatų ir užtikrina, kad Teikėjo Sutarties vykdymui pasitelkti asmenys jų laikytųsi (5.3.1.p.), tinkamai rengtų, pildytų, saugotų, teiktų ir kitaip tvarkytų visus Teikėjo pagal Sutartį ir teisės aktus privalomus parengti, gauti, pateikti dokumentus...>> (5.3.4.p.).

Šalys nesilaikė Sutarties sąlygų 3.3.-5 punktuose nustatytų reikalavimų, nes Įmonė sąskaitas faktūras apmokėjimui už vietinės rinkliavos administravimą teikė be paslaugą pagrindžiančių Aktų, o Savivaldybės administracijos Eismo organizavimo skyrius, kuriam pavesta Savivaldybės administracijos vardu priimti kas mėnesį Įmonės teikiamas sąskaitas-faktūras, sutikrinti ir pasirašyti pagal Sutartį Įmonės teikiamos paslaugos aktus, šių veiksmų neatliko.

Pažymėtina, kad įsigaliojus metodikos ir Sutarties pakeitimui, keitėsi rinkliavos įplaukų surinkimo ir mokėjimo už Įmonės teikiamą rinkliavos paslaugą tvarka. Buvo nutraukta trišalė Sąlyginio deponavimo sutartis⁴¹, pagal kurią įplaukų iš rinkliavos paskirstymą atlikdavo bankas. Pakeistoje Sutartyje numatyta, kad visa surenkama vietinė rinkliava pervedama į Savivaldybės

⁴⁰ 2019-01-09 Viešojo transporto infrastruktūros plėtros ir priežiūros organizavimo, eismo organizavimo ir eismo infrastruktūros plėtros ir priežiūros, darnaus judumo priemonių įgyvendinimo organizavimo ir susijusios infrastruktūros plėtros ir priežiūros bei rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugų sutartis Nr. 29-6/19 (1.2.16-TD2)/2019-SUT-5, redakcija nuo 2022-01-14 d.

⁴¹ sudaryta tarp Savivaldybės administracijos, Įmonės ir AB SEB banko

administracijos sąskaitą (skirtą rinkliavos įplaukoms), esančią AB SEB banke (Įmonės įgaliotiems asmenims suteikta nuolatinė ir nepertraukiama prieiga prie banko sąskaitos, jie gali sugeneruoti ir atsisiųsti banko sąskaitos išrašą). Iš SEB banko sąskaitos rinkliavos įplaukos pervedamos į kitą Savivaldybės administracijos sąskaitą, esančią Luminor banke. Eismo organizavimo skyriaus finansininkas duomenis apie į banko rinkliavos sąskaitą surenkamas lėšas, kiekvieną mėnesį gauna iš Savivaldybės administracijos Iždo poskyrio darbuotojo el. paštu. Sutikrinęs banko išrašo duomenis su Įmonės pateiktų PVM sąskaitų-faktūrų sumomis, sąskaitas registruoja (apskaita vedama Excel programoje laisva forma), patikrina, ar pakanka skirtų lėšų sąskaitos apmokėjimui ir dokumentų valdymo @vilys programoje teikia tarnybinį raštą Apskaitos skyriui apmokėti sąskaitą – faktūrą.

Atsižvelgiant į tai, kad Įmonės atlygis už teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą priklauso nuo per kalendorinį mėnesį surenkamos vietinės rinkliavos, analizavome audituotu laikotarpiu surinktos rinkliavos įplaukų sumas ir jas lyginome su Eismo organizavimo skyriui apmokėjimui Įmonės teiktomis PVM sąskaitomis-faktūromis.

Nustatėme, kad Sutarties šalys disponavo skirtingais 2022 metų sausio mėn. surinktos rinkliavos duomenimis, dėl to susidarė 13 783,28 Eur įplaukų ir 4 117,09 Eur Įmonei priskaičiuotos dalies skirtumai, kuriems įtakos galėjo turėti mokėjimo tvarkos pakeitimai dėl 2022 m. sausio mėn. pradžioje nutrauktos Sąlyginio deponavimo sutarties, į kurios sąskaitą dar buvo gaunamos rinkliavos įplaukos (13 783,23 Eur į sąskaitą įplaukė iš 2021 metų gruodžio pabaigoje surinktos rinkliavos, 4 117,09 Eur bankas pavedė Įmonei 2022-01-03 pagal Sąlyginio deponavimo sąskaitos sutartį Nr. 0004836311 tiesiogiai iš surenkamosios sąskaitos). Eismo organizavimo skyrius disponuoja rinkliavos įplaukų duomenimis (gaunamais iš Savivaldybės administracijos Iždo poskyrio). Šie duomenys (apima baigiamąsias kiekvieno mėnesio/metų sąskaitų likučių apyvartas) ir skiriasi nuo rinkliavos įplaukų duomenų, vertinamų Įmonės (apima tik bendrą tą mėnesį surinktą rinkliavą, be sąskaitos likučių apyvartų).

Pagal banko sąskaitos išrašą, bendra į rinkliavos sąskaitą AB SEB banke 2022 metais pervesta vietinės rinkliavos lėšų suma sudarė 16 707 207,54 Eur. Faktiškai – įvertinus atskaitytą rinkliavos mokėtojams grąžintą permokėtą rinkliavos dydį/rinkliavos dalį (17 083,22 Eur per metus), 12 mėnesių vietinės rinkliavos įplaukos sudarė 16 694 241,40 Eur. Įmonė nuo šią sumą sudarančių, kiekvieną 2022 metų mėnesį surinktų įplaukų, Eismo organizavimo skyriui teikė apmokėjimui PVM

sąskaitas-faktūras⁴², kurių sumas apskaičiuo, atskaičiusi (atėmusi) per praėjusį mėnesį vietinės rinkliavos mokėtojams gražintą permokėtą vietinės rinkliavos dydį ar jos dalį⁴³.

Nors audituojamuoju laikotarpiu nenustatėme, kad skirtingas vietinės rinkliavos įplaukų vertinimas turėjo įtakos Įmonei skiriamo atlygio apskaičiavimui, vertinant tai, kad surenkamos vietinės rinkliavos įplaukų dydis yra svarbus rodiklis Sutarties šalims, nes nuo jo priklauso Įmonei skiriamas atlygis už rinkliavos administravimą, pagal jį vykdomi atsiskaitymai su Įmone, nesilaikant Sutartyje numatytos paslaugų priėmimo - perdavimo tvarkos, didėja rizika dėl duomenų iškraipymo atsiskaitant už paslaugos teikimą.

3. Nuostatuose numatytų vietinės rinkliavos išimčių ir lengvatų teikimas

Nuostatuose numatytos išimtys, kai rinkliava už naudojimąsi mokamomis automobilių stovėjimo vietomis, netaikoma:

- specialiosioms transporto priemonėms⁴⁴, automobilių, pažymėtų neįgaliųjų asmenų automobilių statymo kortele vairuotojams, prie užsienio valstybių ambasadų ne daugiau kaip 5-iose automobilių stovėjimo vietose, prie konsulinių įstaigų – ne daugiau kaip 1 automobilio stovėjimo vietoje, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos lėšomis nustatyta tvarka pažymėtose 5–15 m ilgio atkarpose prie Savivaldybės administracinio pastato ir seniūnijų buveinės vietos patalpų (šios vietos žymimos kelio ženklu „Stovėjimo ribotą laiką vieta“, nustatant 2 val. trukmės stovėjimo laiką), automobilių, kuriems nustatyta tvarka išduotas elektroninis elektromobilio leidimas, valdytojams, automobilio valdytojui įsigijusiam kombinuotos kelionių jungties („Statyk ir važiuok“) bilietą, automobilio stovėjimas kombinuotos kelionių jungties („Statyk ir važiuok“) automobilių stovėjimo aikštelėje laikotarpiui nuo bilieto įsigijimo momento iki automobilio išvažiavimo iš aikštelės, bet ne ilgiau kaip iki tos pačios dienos 24 valandos, Savivaldybės organizuojamų renginių metu automobilių stovėjimo vietose, kurios renginių metu naudojamos kitoms reikmėms.

⁴² 23 proc. nuo per kalendorinį mėnesį surinktos vietinės rinkliavos ir 21 proc. PVM

⁴³ Nuostatuose numatyta tvarka ir atvejais (pavyzdžiui, dėl techninės įrangos gedimo, atsisakius gyventojo leidimo, nutraukus sutartį dėl automobilio stovėjimo rezervuotoje vietoje ir pan.)

⁴⁴ Priešgaisrinės apsaugos ir apsaugos ir gelbėjimo tarnybų, policijos, dujų tiekėjų, avarinių tarnybų, greitosios medicinos pagalbos, užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą atliekančių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, viešąją tvarką užtikrinančių ir vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos kontrolę vykdančių tarnybų automobilių valdytojams, atliekantiems savo tarnybines funkcijas, miesto gatves tiesiančių, požemines komunikacijas ir pastatus remontuojančių ir prižiūrinčių tarnybų pažymėtų specialiais šviesos signalais automobilių valdytojų valdytojams, ikiteisminio tyrimo įstaigoms priklausančių nepažymėtų skiriamaisiais ženklais ir specialiais šviesos signalais valdytojams, atliekantiems ikiteisminio tyrimo veiksmus ar vykdančioms operatyvinę veiklą

Vertinant Įmonės (administruoja leidimų išdavimą) pateiktus duomenis, audituotu laikotarpiu augo nemokamų leidimų elektromobiliams išdavimas: 2021 metais tokių leidimų išduota 2 241, 2022 metais – 2 638, per 2023 metų I pusmetį – 1 491.

Sumokėjus nustatyto dydžio vietinę rinkliavą (priklauso nuo automobilio stovėjimo vietos rinkliava apmokestintoje zonoje) ir įsigijus Įmonės išduodamus leidimus, taikomi sumažinti lengvatiniai rinkliavos dydžiai:

- Automobilių valdytojams, deklaravusiems gyvenamąją vietą patalpoje, patenkančioje į rinkliava apmokestintas zonas (įsigijusiems gyventojų pirmąjį ir antrąjį leidimus statyti automobilį). Įmonės duomenimis, 2022 metais gyventojams išduota: pirmųjų leidimų – 11 526 vnt., antrųjų leidimų – 900 vnt., 2023 metų I pusmetį – atitinkamai 6 656 vnt. ir 725 vnt.
- Juridiniams asmenims, įsigijusiems specialius leidimus rezervuotose vietose nuo 8-18 val. arba komercinių patalpų savininko leidimus (automobilio stovėjimui apmokestintoje daugiabučio gyvenamojo namo vidinėje teritorijoje kieme). Per 2022 metus 100 juridinių asmenų, įsigijo specialius leidimus (pasirašytos sutartys), suteikiančius teisę statyti automobilį rezervuotoje vietoje, 5 įsigijo komercinių patalpų savininko leidimus, per 2023 metų I pusmetį – 3.

Nuostatuose numatytos vietinės rinkliavos taikymo išimties ir lengvatinių (sumažintų) rinkliavos dydžių taikymas turi tiesioginę įtaką Savivaldybės pajamoms iš surenkamos vietinės rinkliavos. (Duomenys apie 2022-2023 m. I pusmetį išduotų leidimų skaičių organizacijoms, įmonėms, įstaigoms, gyventojams (pirmųjų ir antrųjų) statyti automobilius nemokamai arba pagal sumažintus įkainius pateikiami audito ataskaitos 4 priede).

4. Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo veikloje Įmonės patirtos sąnaudų pagrįstos ir atitiko veiklos tikslus

Įmonės rinkliavos surinkimo ir administravimo sąnaudų 2022 metais sudarė 1 958 889 Eur (arba 5,3% visų sąnaudų), iš jų eksploatacijos sąnaudų sudarė 141 365 Eur (arba 7,2%). 2023 m. I pusmetį rinkliavos surinkimo ir administravimo sąnaudų sudarė 1 061 414 Eur, iš jų eksploatacijos sąnaudų sudarė 62 164 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įmonės Savivaldybei teikiamų paslaugų ir šių paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, įkainis už rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių plėtros ir priežiūros paslaugą nustatytas atsižvelgiant į Įmonės patiriamas sąnaudas veiklai, kurios tikslas užtikrinti teikiamos paslaugos kokybę ir plėtrą, vertinome Įmonės rinkliavos

administravimo veikloje patirtų eksploatacinių sąnaudų pagrįstumą ir atitiktį metodikoje nustatytam tikslui.

Įvertinę pagal 13 įsigijimų sutarčių audituotu laikotarpiu Įmonės patirtas išlaidas (priskirtas eksploatacijos sąnaudoms), nustatėme, kad lėšos naudotos teikiamos paslaugos kokybei ir plėtrai užtikrinti:

Nuorodų į bilietų automatų bei Informacinių lentelių įrengimui, kelio ženklų, įskaitant ženklavimą, įrengimui ir priežiūrai⁴⁵, automobilių stovėjimo bilietų automatų (217 vnt.) vienkartinio metinio aptarnavimo paslaugos pirkimui, bilietų automatų atsarginių detalių ir neveikiančių detalių remonto paslaugų pirkimui, transporto priemonių stovėjimo bilietų automatų stebėjimo programos paslaugų pirkimui⁴⁶ ir pan.

5. Įmonė negauna pajamų iš dalies jai eksploatuoti perduotų automobilių stovėjimo aikštelių

Audituojamuoju laikotarpiu Įmonė eksploatavo 40 automobilių stovėjimo aikštelių: 38 aikštelės Savivaldybės tarybos sprendimais 2003-2022 metų laikotarpiu Įmonei perduotos valdyti patikėjimo teise, viena aikštelė (adresu Kosciuškos g. 1 A, Įmonės įsigyta 2006 metais), aikštelėje V. Pociūno g. 2A teikiama „Statyk ir važiuok“ paslauga, tačiau ji Įmonei neperduota dėl nesuformuoto žemės sklypo. Orientacinis automobilių stovėjimo vietų skaičius minėtose aikštelėse sudarė 3 865 vietas. 2023 metais Įmonė inicijavo 3 patikėjimo teise perduotų aikštelių⁴⁷ grąžinimo procedūras, nes dėl netinkamos lokacijos, miesto planavimo dokumentuose vykusių pokyčių nematė galimybių jose vykdyti automobilių parkavimo veiklos, Savivaldybė minėtą turtą perėmė⁴⁸.

Aikštelės pagal veiklos rūšis 2022 metų gruodžio 31 dienai / 2023-06-30 dienai:

- 13-oje pagal nustatytą įkainį renkamas automobilių stovėjimo mokestis arba rezervuojamos vietos / 16-oje⁴⁹ pagal nustatytą įkainį renkamas automobilių stovėjimo mokestis arba rezervuojamos vietos;
- 10 - renkama vietinė rinkliava / 8 renkama vietinė rinkliava (iš jų 2 aikštelės laikinai užimtos statybinės technikos)

⁴⁵ pagal sutartis: 2019-05-10 sutartį Nr. 2019-SUT-0074, 2022-09-26 sutartį Nr. 2022-SUT-289 su UAB „Biseris“

⁴⁶ pagal 2019-05-31 sutartį Nr. 2022-SUT-189, 2022-05-25 sutartį Nr. 2022-SUT-209, 2022-05-06 sutartį Nr. 2022-SUT-188 su MB Parkita

⁴⁷ Automobilių stovėjimo aikštelės: Antakalnio g. 1 (unikalus Nr. 4400-3816-9172), Ukmergės g. 221 (unikalus Nr. 4400-3816-9244), Olandų g. 1 (unikalus Nr. 4400-4078-4889)

⁴⁸ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2023-06-09 sprendimas Nr. 1-67

⁴⁹ audito atlikimo metu Įmonės interneto svetainėje pateikiama informacija apie galimybę statyti automobilį 18-oje automobilių stovėjimo aikštelėse, pradėjusių veiklą 2023 metų II pusmetį

- 4 - „Statyk ir važiuok“ aikštelės / 3 „Statyk ir važiuok“ aikštelės⁵⁰
- 11 – neapmokestintų / 10 neapmokestintų
- 2 mišrios⁵¹ / 3 mišrios

Pažymėtina, kad 11-oje Savivaldybės tarybos sprendimais Įmonei patikėjimo teise perduotų valdyti aikštelių⁵² (orientacinis vietų skaičius - 642) 2022 metais automobilių parkavimo veikla nevykdyta, t. y. iš šių aikštelių Įmonė pajamų negavo. Penkios aikštelės⁵³ Įmonei perduotos tik 2022 metų gegužės - birželio mėn., 6⁵⁴ aikštelės - Įmonės apskaitoje nuo 2018 metų. Įmonės teigimu, pagrindinės nevykdomos veiklos aikštelėse priežastys - ilgi procesai, susiję su projektavimo ir techninių sprendimų priėmimu, vykdančiam remontą darbus, reikiamos įrangos įsigijimu, jos pritaikymu ir integravimu. Įmonės pateiktais duomenimis, šiuo metu vykdomas 2022 metų balandžio mėnesį Įmonėje inicijuotas patikėjimo teise valdomų aikštelių įveiklinimo projektas, kurį įgyvendinus tikimasi užtikrinti tinkamą automobilių stovėjimo paslaugos teikimą, projektą baigti numatyta 2025 metais. Įmonei perduotų, bet dar neapmokestintų aikštelių veiklą planuojama pradėti ne anksčiau, kaip 2024 metais, įsigijus⁵⁵ reikalingą aikštelių valdymo programinę įrangą, atlikus dangų sutvarkymo darbus.

6. Taikomų įkainių keitimą riboja Metodikose patvirtinti įkainių dydžių intervalai

Vidutinio užimtumo (nuo jo priklauso įkainių, apskaičiuojamų pagal Metodikas, dydžiai), aikštelėse skaičiavimą reglamentuoja Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinta⁵⁶ metodika. Skaičiuojant vidutinį užimtumą, duomenys (trumpalaikio stovėjimo transporto priemonių registracijos numeriai, atitinkamoje aikštelėje išduoti ilgalaikio stovėjimo leidimai, vietų skaičius aikštelėje, transporto priemonės atvykimo ir išvykimo iš aikštelės laikai) apdorojami naudojantis duomenų analitikos įrankiu – programine įranga⁵⁷, skirta duomenų analizei. Automobilio stovėjimo aikštelės paskutinių trijų mėnesių vidutinis užimtumas skaičiuojamas kas mėnesį.

⁵⁰ aikštelės V. Pociūno g. 8, Savanorių pr. 124, Ukmergės g. 246

⁵¹ dalyje stovėjimo vietų nustatytas įkainis, dalyje – renkama vietinė rinkliava

⁵² automobilių stovėjimo aikštelės: A. Strazdelio g. 4, Kalvarijų g. 272, Šeškinės g. 24, Sodų g. 8, Tauro g. 5, Ukmergės g. 250, Upės g. 9, Viršuliškių g. 30, Žemaitės g. 21, Pamėnkalnio g. 18, Pamėnkalnio g. 27

⁵³ Pamėnkalnio g. 18, Pamėnkalnio g. 27, Tauro g. 5, Šeškinės g. 24, Sodų g. 8

⁵⁴ automobilių stovėjimo aikštelės: A. Strazdelio g. 4, Kalvarijų g. 272, Ukmergės g. 250, Upės g. 9, Viršuliškių g. 30, Žemaitės g. 21

⁵⁵ automobilių stovėjimo aikštelių valdymo ir programinės įrangos su įrengimu pirkimui pritarė Įmonės valdyba (2022-12-15 d. protokolas Nr. 2022-PROTV1-7)

⁵⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-08-23 įsakymas Nr. 30-2615/22 „Dėl savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ eksploatuojamų automobilių stovėjimo aikštelių su užkardais užimtumo skaičiavimo metodikos tvirtinimo“

⁵⁷ „Power BI“, „Tableau“

Įvertinus 12 aikštelių⁵⁸ užimtumo skaičiavimo duomenis⁵⁹ 2022 metų sausio – kovo mėn. ir tuo pačiu 2023 metų laikotarpiu, nustatėme, kad didžiausias užimtumas minėtais laikotarpiais fiksuotas didžiausias pajamas Įmonei generuojančiose aikštelėse. Pavyzdžiui, aikštelėse Gedimino pr.9 ir Tiltu g. 14 analizuotu laikotarpiu užimtumas sudarė:

2022 metų sausio – kovo mėnesiais nuo 9 iki 17 val. – 89,4 proc. ir 94,1 proc., nuo 9 val. iki 19 val. - atitinkamai 89,7 proc. ir 84,3 proc. 2023 metų sausio – kovo mėnesiais nuo 9 iki 17 val. ir nuo 9 val. iki 19 val. – abiejose aikštelėse fiksuotas 100 proc. užimtumas. Pastovų, didesni, nei 80 proc. užimtumą lemia ir tai, kad aplink aikšteles Gedimino pr. ir Tiltu gatvėse esanti teritorija priskiriama mėlynajai vietinės rinkliavos zonai, kurioje nustatytas 2,50 Eur/val. įkainis, t. y. didesnis rinkliavos įkainis vartotojus motyvuoja automobilį statyti aikštelėse, nes jose automobilį statyti pigiau.

Vertinant kaip užimtumo duomenys įtakojo taikomus įkainius minėtose aikštelėse, nustatėme, kad: pagal Metodiką, įkainio apskaičiavimo ribos šiose aikštelėse gali kisti nuo 0,60 Eur/per val. iki 1,80 Eur/per val., įkainiai gali būti perskaičiuojami ne dažniau kaip kartą per tris mėnesius. Audito metu aikštelėse taikytas įkainis buvo 1,60 Eur/per val. (Įkainiai aikštelėse keitėsi nuo 2023-01-01 – iš 1,30 Eur/val., į -1,50 Eur/val.) ir (nuo 2023-08-01 – į 1,60 Eur/per val.). Net esant pastoviam didesniam, nei 80 proc. užimtumui, įkainio didinimo galimybės yra ribojamos Metodikoje apibrėžtame intervale.

Kitos aikštelės, kuriose audituojamuoju laikotarpiu nustatyti įkainiai didėjo dėl didesnio, nei 80 proc. užimtumo: aikštelė Šeimyniškių g. 23 (priskirta I grupei) – iš 0,30 Eur/per val. į 0,40 Eur/ val. (nuo 2023-01-01), aikštelė T. Kosciuškos g. 1 A – iš 0,60 Eur/per val. į 0,70 Eur per/val. (nuo 2023-01-01) ir į 0,90 Eur /per val. (nuo 2023-08-01), aikštelė Antakalnio g. 59, (priskirta III grupei) – iš 0,90 Eur/per val. į – 1,20 Eur/per val. (nuo 2023-08-01). Visais atvejais įkainių didėjimas atitiko Metodikoje aikštelėms/ aikštelių grupėms nustatytų įkainių ribas.

2023 metais įkainiai didėjo ir dėl aikštelių grupės pakeitimo - G. Baravyko g. aikštelėse (pagal Metodiką priskirtos V grupei) – iš 0,30 Eur/per val. į - 0,4 Eur/per val. (nuo 2023-01-01) ir į 1,0 Eur /per val. (nuo 2023-08-01). Aplink šias aikšteles esanti teritorija priskiriama raudonajai vietinės rinkliavos zonai, kurioje valandinis įkainis yra 1,50 Eur/per val.

⁵⁸ aikštelių: Tiltu g. 14, Gedimino per. 9A, G. Baravyko g. 3, Kosciuškos g.1A, G. Baravyko g. 10-P, Šeimyniškių g. 23, Antakalnio g. 59, Sėlių g. 62, G. Baravyko g. 10-P1, Liepyno g. 2A, Savanorių pr.124, Ukmergės g. 246.

⁵⁹ pateikti Įmonės atstovo

Pagal analizuotus 2022 metų sausio - kovo mėn., balandžio – birželio mėn. ir 2023 metų tų pačių laikotarpių užimtumo duomenis nustatėme ir aikštelių⁶⁰, kuriose ataskaitinio laikotarpio užimtumas buvo mažesnis, nei 50 proc., tačiau jose taikomi įkainiai atitinka žemiausią pagal Metodiką (konkrečiai aikštelių grupei) nustatyto įkainio ribą, t. y. taikyti dar mažesnę įkainį galimybė nenumatyta.

Atlikus atrinktose aikštelėse skaičiuoto užimtumo analizę, taikytų įkainių neatitikties nustatytiems Metodikose nenustatėme. Atskirose aikštelėse taikomi ženkliai mažesni stovėjimo įkainiai, nei aplink aikšteles vietinės rinkliavos zonose renkama rinkliava, tačiau Metodikose apibrėžti įkainių ribų intervalai nesudaro galimybių taikyti aukštesnę ar žemesnę įkainį, atsižvelgiant į skaičiuojamo užimtumo duomenis.

6.1. Aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo reglamentavimas nėra aiškus ir suprantamas

Automobilių stovėjimo įkainių Įmonės eksploatuojamose parkavimo aikštelėse apskaičiavimą ir nustatymą reglamentuoja dvi atskiros, 2018 metais Savivaldybės tarybos patvirtintos metodikos⁶¹: viena reglamentuoja automobilių stovėjimo įkainių skaičiavimą 3 (trijose) Įmonės eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse – Gedimino pr. 9A., Tilto g. 14 ir T. Kosciuškos g. 1 A (bendri orientaciniai stovėjimo vietų skaičiai – 478), kita – įkainių skaičiavimą Įmonės patikėjimo teise eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse (šioje metodikoje reglamentuotas įkainių apskaičiavimas 31 aikštelei⁶², kurios suskirstytos į penkias grupes, bendri orientaciniai aikštelių stovėjimo vietų skaičiai – 3 136).

Atsižvelgiant į tai, kad visas automobilių stovėjimo aikšteles, išskyrus aikštelę Kosciuškos g. 1A⁶³, Įmonė valdo patikėjimo teise, atskirų metodikų taikymas jose statomų automobilių įkainių apskaičiavimui, nėra aiškus ir suprantamas. Abi metodikos numato, kad įkainiai nustatomi, atsižvelgiant į vidutinį aikštelių užimtumą, skaičiuojamą per ataskaitinį 3 kalendorinių mėnesių laikotarpį darbo dienomis nuo 9 iki 19 val., taikomi įkainiai perskaičiuojami esant 50 proc. ir mažesniau užimtumui, bei esant 80 proc. ir didesniau kiekvienos aikštelės užimtumui, pagal Metodikose numatytas įkainių apskaičiavimo formules ir gali kisti konkrečiai aikštelei ar aikštelių grupei nustatyto trumpalaikio bazinio stovėjimo įkainio ribose. Trumpalaikio stovėjimo įkainis

⁶⁰ Aikštelės: Liepyno g.2A, Savanorių pr. 124, Ukmergės g. 246.

⁶¹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-07-04 Nr. 1-1612 „Dėl transporto priemonių stovėjimo įkainių savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse nustatymo metodikos tvirtinimo“

⁶² pagal suvestinę Metodikos redakciją nuo 2023-06-10

⁶³ Įmonės įsigyta ir eksploatuojama nuo 2006 metų spalio mėn.

nekeičiamas, jei vidutinis užimtumas yra daugiau kaip 50 proc. ir mažiau kaip 80 proc. Esminis Metodikų skirtumas – įkainių perskaičiavimo dažnumas (Metodikoje, reglamentuojančioje trijų aikštelių įkainių nustatymą, įkainiai gali būti perskaičiuojami ne dažniau, kaip kartą per tris mėnesius, Metodikoje reglamentuojančioje 31 aikštelės įkainių apskaičiavimą ir nustatymą – ne dažniau, kaip kartą per metus). Pažymėtina, kad nuo 2018 metų, kai buvo patvirtinta Metodika, nustatanti įkainių apskaičiavimą 31 aikštelei, atlikti 4 redakciniai pakeitimai⁶⁴, susiję su aikštelių pergrupavimu iš vienos grupės į kitą, naujų grupių sudarymu, naujų aikštelių, numatytų apmokestinti, įtraukimu į vieną ar kitą aikštelių grupę, tačiau kokiais kriterijais remiantis toks grupavimas atliekamas (ar atsižvelgiant į aikštelių lokaciją, ar į transporto priemonių statymo poreikį, ar į pagal aplink aikšteles nustatytas rinkliavos zonų ribas), Metodikoje nenustatyta.

Savivaldybės lūkesčių deklaracijoje⁶⁵ Įmonei išreikšti lūkesčiai vykdant vietinės rinkliavos ir automobilių stovėjimo aikštelių administravimo veiklą, siekti kiekvienam vartotojui aiškios, suprantamos miesto parkavimo politikos, parkavimosi principų suformavimo ir jų laikymosi užtikrinimo, tačiau vertinant tai, kad galiojančios įkainių nustatymo tvarkos nėra pakankamai aiškios, lūkesčiai gali nepasiteisinti.

Galiojantis automobilių stovėjimo aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo teisinis reglamentavimas yra painus ir nesuteikia išsamios ir kiekvienam vartotojui suprantamos informacijos apie aikštelėse taikomų įkainių nustatymo principus.

7. Įmonės eksploatacinių sąnaudų atitiktis automobilių parkavimo veiklos tikslams vertinimas

2022 m. parkavimo aikštelių veiklos sąnaudos buvo 629 355 Eur, iš jų aikštelių eksploatacijos sąnaudos sudarė 122 286 Eur (arba 19,4%). 2023 m. I pusmetį parkavimo aikštelių veiklos sąnaudos sudarė 359 446 Eur, iš jų eksploatacijos sąnaudos sudarė 60 377 Eur (arba 17 %).

Įvertinę Įmonės patirtų sąnaudų, priskirtų automobilių stovėjimo aikštelių veiklos eksploatacinėms sąnaudoms pagrindumą ir panaudojimo paskirtį, nustatėme, kad lėšos buvo naudotos: kasos remontui, automobilių stovėjimo aikštelės Gedimino per. 9A laiptinės remonto darbams, aikštelės Tiltu g. 14 remonto darbams, mechanizuotam sniego stumdymui (traktoriumi), aikštelių valymui, automatinio kelio užtvaro sumontavimui ir pan., t. y. aikštelių veiklos užtikrinimui reikalingiems darbams ir paslaugoms. Įmonės išlaidos, priskirtos eksploatacinėms sąnaudoms,

⁶⁴ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimai: 2019-02-20 Nr. 1-1968, 2020-11-18 Nr. 1-731, 2022-05-18 Nr. 1-1455, 2023-06-07 Nr. 1-66.

⁶⁵ Vilniaus miesto savivaldybės 2020-06-05 lūkesčių deklaracija įmonei SI „Susisiekimo paslaugos“

pagrįstos įsigijimo dokumentais, lėšų panaudojimo neatitikties automobilių parkavimo tikslams, nenustatėme.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siekiant teisinio aiškumo, inicijuoti sprendimo tikslinti Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatus, reglamentuojant juose surenkamos vietinės rinkliavos panaudojimo tikslus, priėmimą.	Savivaldybės administracijos direktorius		
1.	Teikiant Savivaldybės administracijai sąskaitas-faktūras apmokėjimui už vietinės rinkliavos administravimą, kartu teikti paslaugos suteikimą pagrindžiantį aktą.	Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“		
2.	Siekiant užtikrinti aiškių ir kiekvienam vartotojui suprantamų automobilių parkavimo principų formavimą ir jų laikymąsi, inicijuoti vieningos įkainių apskaičiavimo ir nustatymo Metodikos Įmonės patikėjimo teise eksploatuojamose aikštelėse parengimą ir tvirtinimą.	Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“		

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius

Grupės vadovė

Aušra Valentienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Lėšų surinkimas ir panaudojimas, lengvatų taikymas Vilniaus miesto automobilių parkavimo zonose“ 1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Savivaldybė – Vilniaus miesto savivaldybė

Savivaldybės administracija – Vilniaus miesto savivaldybės administracija

Įgaliotas padalinys – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos įgaliotas padalinys, kuriojantis eismo organizavimą.

Įmonė – Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“

Vietinė rinkliava – Savivaldybės tarybos nustatyta privaloma įmoka, visų kategorijų ir klasių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų valdytojams, galiojanti Savivaldybės teritorijoje, Savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose (gatvėse, automobilių stovėjimo aikštelėse)⁶⁶.

Vietinės rinkliavos zona – zona, kurioje esančiose nustatytose vietose gali būti renkama toje zonoje nustatyta vietinė rinkliava⁶⁷.

Aikštelė – Įmonės eksploatuojama transporto priemonių stovėjimo aikštelė⁶⁸.

Skaičiuojamasis vidutinis mėnesinis užimtumas – vidutinė reikšmė, nustatyta tiriant skirtingą aikštelių užimtumą⁶⁹.

CVPIS – Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

Audito ataskaitos
„Lėšų surinkimas ir panaudojimas,
lengvatų taikymas Vilniaus miesto
automobilių parkavimo zonose“
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

⁶⁶ Savivaldybės tarybos 2011-07-13 sprendimas Nr. 2011-07-13 Nr. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ (2021-01-06 sprendimo Nr. 1-1828 redakcija), 2 p.

⁶⁷ Ten pat.

⁶⁸ Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ direktoriaus 2019-11-19 įsakymu Nr. 2019-V143 patvirtintos SI „Susisiekimo paslaugos“ eksploatuojamų transporto priemonių stovėjimo aikštelių naudojimo taisyklės“, 2.1 p.

⁶⁹ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2018-07-04 sprendimas Nr. 1-1612 „Dėl transporto priemonių stovėjimo įkainių savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse nustatymo metodikos tvirtinimo“, 2.11 p.; 2018-12-19 sprendimas Nr. 1-1862 „Dėl transporto priemonių stovėjimo įkainių savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ patikėjimo teise eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse nustatymo metodikos tvirtinimo“, 2.12 p.

Audito tikslas – atlikti parkavimo pagal zonas Vilniaus mieste auditą, įvertinant lėšų surinkimą ir jų panaudojimą, lengvatų taikymą.

Audituojamas subjektas – Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“.

Audito objektas – lėšos, surinktos iš Vilniaus mieste nustatytų vietinės rinkliavos zonų ir Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ eksploatuojamų automobilių stovėjimo aikštelių: dalis skiriama Įmonei pagal su Savivaldybe sudarytą vidaus sandorį, patikėjimo teise eksploatuojamose automobilių stovėjimo aikštelėse surinktos lėšos. Vertinimo kriterijai – taikomų įkainių atitiktis Savivaldybės tarybos nustatyta kainodarai, panaudotos lėšos – parkavimo veiklai patirtos eksploatacinės sąnaudos.

Vertintas laikotarpis – 2022 metai, 2023 m. I pusmetis. Tendencijų ir pokyčių vertinimui naudoti ir ankstesnių metų duomenys.

Įmonės pajamos iš vietinės rinkliavos administravimo 2022 metais sudarė: 3 828 621 Eur, 2023 metų I pusmetį – 2 078 712 Eur; rinkliavos surinkimo ir administravimo paslaugos eksploatacijos sąnaudos 2022 metais sudarė 141 365 Eur, 2023 metų I pusmetį – 62 164 Eur.

Įmonės pajamos už automobilių parkavimo paslaugas automobilių stovėjimo aikštelėse (nepriskiriamos vietinei rinkliavai), audituojamuoju laikotarpiu sudarė: 2022 metais – 1 694 197,31 Eur; 2023 m. I pusmetį – 1 060 639,61 Eur; parkavimo aikštelių eksploatacijos sąnaudos 2022 metais – 122 286 Eur, 2023 metų I pusmetį – 60 377 Eur.

Audito įrodymams gauti taikėme apklausos, dokumentų peržiūros, palyginamosios ir situacijų analizės, stebėjimo metodus, detaliuosius testus. Duomenis rinkome:

- nagrinėjant teisės aktus, susijusius su audituojama sritimi;
- analizuojant ir vertinant atsakingų šalių, įgyvendinančių Savivaldybės politiką automobilių parkavimo srityje veiklos procesus, veikloje dalyvaujančių šalių įgaliojimus, funkcijas ir atsakomybes;
- lyginant ir vertinant iš Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ gautus duomenis apie įplaukas iš vietinės rinkliavos ir parkavimo aikštelių;
- analizuojant pasirašytas sutartis ir buhalterinės apskaitos dokumentus.

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Rinkliavos administravimo paslaugos pajamų augimą lėmė vietinė rinkliava apmokestintų zonų plėtra	Dokumentų peržiūra, palyginimo procedūros: Nagrinėjome: Įmonės 2022 metų veiklos ataskaitą, lyginome pajamų iš rinkliavos paslaugos administravimo surinkimą 2021-2022 metais	Įvertinti surenkamas pajamas ir jų pokyčius, atsižvelgiant į rinkliava apmokestintų automobilių stovėjimo vietų skaičiaus augimą
1.1. Rinkliavos zonų plėtra atlikta, tenkinant viešąjį interesą	Apklausa, dokumentų peržiūra: teikėme paklausimą dėl užimtumo analizės atlikimo vietinės rinkliavos zonose, pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytą metodiką, vertinome informaciją apie apmokestintų automobilių stovėjimo vietų užimtumo tyrimo paslaugos įsigijimą iš išorės tiekėjų, susipažinome su 2020-2023 metais su tiekėjais sudarytomis sutartimis, Įmonės Savivaldybės tarybos sprendimo projektui rengtu Aiškinamuoju raštu	Įvertinti, ar rinkliavos zonų plėtra atlikta vadovaujantis Vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytomis mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų reikalavimais
2. Sutarties šalys apmokėjimą už vietinės rinkliavos administravimo paslaugą organizuoja ne pagal Sutartyje numatytą tvarką	Apklausa, dokumentų analizė, palyginimo procedūros Nagrinėjome: Savivaldybės administracijos ir Įmonės pasirašytos Sutarties dėl rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo ir automobilių infrastruktūros plėtros ir priežiūros paslaugų sutarties sąlygas; Teikėme paklausimą Savivaldybės administracijos Eismo organizavimo skyriui dėl vietinės rinkliavos įplaukų apskaitos Duomenų analizė: lyginome Įmonės apmokėjimui teiktų sąskaitų faktūrų duomenis su banko išrašų duomenimis ir Eismo organizavimo skyriaus finansininko vedamais apskaitos duomenimis	Įvertinti, ar Įmonės teiktos rinkliavos administravimo paslaugos priėmimas ir apmokėjimo organizavimas vykdomas pagal Sutarties sąlygas; ar Įmonės teikiamos sąskaitos už faktūros už teikiamą rinkliavos administravimo paslaugą audituojamuoju laikotarpiu atitiko surinktos vietinės rinkliavos įplaukų sumas
3. Nuostatuose numatytų vietinės rinkliavos išimčių ir lengvatų teikimas	Dokumentų peržiūra Nagrinėjome Nuostatuose reglamentuotas vietinės rinkliavos taikymo išimtis, lengvatinių rinkliavos dydžių rūšis Duomenų analizė: Analizavome Įmonės pateiktus duomenis, Veiklos ataskaitas	Tikslas – įvertinti audituotu laikotarpiu taikytas rinkliavos išimtis, išduotus lengvatinių leidimų kiekius ir pokyčius
4. Rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo veikloje	Dokumentų peržiūra, Detalieji testai Nagrinėjome 2022-2023 metų Įmonės apskaitos registrus (aprašus), tiekėjų	Įvertinti ar veikloje patirtos sąnaudos atitiko paslaugos

Įmonės patirtos sąnaudų pagrįstos ir atitiko veiklos tikslus	sąskaitas faktūras, atliktų darbų aktus, sutartis	teikimo veiklos tikslus ir buvo pagrįstos įsigijimo dokumentais
5. Įmonė negauna pajamų iš dalies jai eksploatuoti perduotų automobilių stovėjimo aikštelių	Paklausimas, dokumentų peržiūra, stebėjimo procedūros Nagrinėjome: Savivaldybės tarybos sprendimus dėl turto perdavimo Įmonei patikėjimo teise valdyti, turto perdavimo-priėmimo aktus; Analizavome Įmonės pateiktus atsakymus, patikėjimo teise valdomo turto sąrašus, susipažinome su Įmonės Valdybos protokolu. Atlikome atrinktų (pagal veiklos rūšis) aikštelių apžiūrą (su Įmonės atstovu)	Nustatyti veiklos nevykdymo priežastis, Įmonės atliekamus veiksmus
6. Taikomų įkainių keitimą riboja Metodikose patvirtinti įkainių dydžių intervalai	Dokumentų peržiūra, analizė Nagrinėjome įkainių apskaičiavimo ir nustatymo Metodikas, įkainių dydžius, galimas įkainių ribas, analizavome aikštelių užimtumo 2022 m. sausio -kovo mėn. ir 2023 m. to paties laikotarpio duomenis	Įvertinti įkainių atitiktį Savivaldybės tarybos nustatytai kainodarai
6.1. Aikštelių įkainių apskaičiavimo ir nustatymo reglamentavimas nėra aiškus ir suprantamas	Dokumentų peržiūra, palyginimo procedūros Nagrinėjome: Metodikų, reglamentuojančių įkainių apskaičiavimą ir nustatymą nuostatas, vertinome Metodikų nuostatų skirtumus, įkainių apskaičiavimo ir nustatymo kriterijus	Įvertinti, ar tikslinga tos pačios rūšies paslaugai nustatyti skirtingą įkainių apskaičiavimo ir nustatymo reglamentavimą ir ar tai suteikia vartotojams aiškumo
7. Įmonės eksploatacinių sąnaudų atitiktis automobilių parkavimo veiklos tikslams vertinimas	Dokumentų peržiūra, Detalieji testai Atlikome audito programoje suplanuotas procedūras, vertinant 29 lėšų panaudojimo pavyzdžius, pagrįstumą – sutartis su tiekėjais ir atitiktį parkavimo veiklos tikslams	Įvertinti Įmonės patirtų eksploatacinių sąnaudų pagrįstumą ir atitiktį automobilių parkavimo veiklos tikslams

Audito ataskaitos
„Lėšų surinkimas ir panaudojimas,
lengvatų taikymas Vilniaus miesto
automobilių parkavimo zonose“, 3 priedas

ZONŲ, KURIOSE TAIKOMA VIETINĖ RINKLIAVA UŽ NAUDOJIMĄSI TARYBOS NUSTATYTOMIS MOKAMOMIS VIETOMIS AUTOMOBILIAMS STATYTI, RIBOS

1. Mėlynoji zona. Jos ribos eina Vokiečių, Vilniaus, Islandijos, Jogailos gatvėmis, Gedimino prospektu, Šventaragio, įskaitant automobilių stovėjimo aikštelę šalia Katedros aikštės, Barbaros Radvilaitės gatvėmis iki Maironio gatvės, Pilies, Didžiaja, Aušros Vartų (iki Bazilijonų gatvės, įskaitant automobilių stovėjimo aikštelę Aušros Vartų g. 2) gatvėmis. Šios gatvės yra mėlynojoje zonoje, išskyrus raudonojoje zonoje esančią Jogailos gatvę ir Gedimino prospektą.

2. Raudonoji zona. Jos ribos eina Savičiaus, Bokšto, Išganytojo gatvėmis, Vilnios upės krantine iki Arsenalo gatvės, Arsenalo, Žygimantų, A. Goštauto gatvėmis, Vašingtono aikšte, J. Tumo-Vaižganto, V. Kudirkos, Pamėnkalnio, įskaitant automobilių stovėjimo aikšteles, Pylimo, Rūdninkų, Visų Šventųjų, Karmelitų, Etmonų, Didžiaja, Vokiečių, Vilniaus, Islandijos, Jogailos gatvėmis, Gedimino prospektu, Šventaragio, Barbaros Radvilaitės, Pilies, Didžiaja gatvėmis. Šios gatvės yra raudonojoje zonoje, išskyrus mėlynojoje zonoje esančias Šventaragio, Barbaros Radvilaitės, Pilies, Didžiają, Vokiečių, Vilniaus ir Islandijos gatves.

3. Geltonoji zona. Jos ribos eina:

3.1. V. Kudirkos (nuo J. Jasinskio gatvės), J. Tumo-Vaižganto gatvėmis, Vašingtono aikšte, A. Goštauto, Geležinio Vilko, Pakalnės, Aludarių, Pakalnės, J. Jasinskio (iki V. Kudirkos gatvės) gatvėmis. Šios gatvės yra geltonojoje zonoje, išskyrus raudonojoje zonoje esančias gatves (V. Kudirkos gatvės dalį tarp J. Jasinskio gatvės ir Gedimino prospekto, J. Tumo-Vaižganto gatvę ir Vašingtono aikštę);

3.2. Tauro (nuo Pamėnkalnio gatvės) gatve, keliu ant Tauro kalno, automobilių stovėjimo aikštelės V. Mykolaičio-Putino g. 5 ribomis, V. Mykolaičio-Putino, M. Valančiaus, V. Kudirkos, J. Basanavičiaus, Algirdo, Naugarduko, Aguonų, Šaltinių (iki Kruopų gatvės), Aguonų, Kauno, Šv. Stepono, Geležinkelio, Aušros Vartų, Etmonų, Karmelitų, Visų Šventųjų, Rūdninkų, Pylimo, Pamėnkalnio (iki Tauro gatvės) gatvėmis. Šios gatvės yra geltonojoje zonoje, išskyrus gatves, esančias mėlynojoje zonoje (Aušros Vartų gatvės dalis tarp Bazilijonų ir Etmonų gatvių), raudonojoje zonoje (Etmonų, Karmelitų, Visų Šventųjų gatvės dalį tarp Karmelitų ir Rūdninkų gatvių, Rūdninkų, Pylimo gatvės dalį tarp Rūdninkų ir Islandijos gatvių ir Pamėnkalnio gatvės dalį tarp Pylimo ir Tauro gatvių) ir žaliojoje zonoje (Tauro gatvę, įskaitant automobilių stovėjimo aikštelę Tauro g. 5, kelią ant Tauro kalno, automobilių stovėjimo aikštelę V. Mykolaičio-Putino g. 5, Šaltinių gatvę ir Aguonų gatvės dalį tarp Šaltinių ir Kauno gatvių);

3.3. Žvejų gatve nuo Kalvarių gatvės (įskaitant automobilių stovėjimo aikštelę Žvejų g. 14A), Rinktinės, Žalgirio, Kalvarių, S. Fino, Giedraičių, Krokuvos, Daugėlišio, Linkmenų, Lvovo gatvėmis, jungtimi nuo Geležinio Vilko gatvės iki Konstitucijos prospekto, Konstitucijos prospektu, tarp Konstitucijos pr. 22 ir 20A iki Upės gatvės, Upės gatve iki Kalvarių gatvės. Šios gatvės yra geltonojoje zonoje, išskyrus žaliojoje zonoje esančias gatves (Upės gatvę ir Rinktinės gatvės dalį tarp Žvejų ir Šeimyniškių gatvių);

3.4. Santariškių (nuo Žaliųjų Ežerų iki J. Tallat-Kelpšos gatvės) gatve. Ši gatvė yra geltonojoje zonoje;

3.5. Savičiaus, Didžiaja, Aušros Vartų, M. Daukšos, Šv. Dvasios, Strazdelio, Subačiaus, Bokšto gatvėmis. Šios gatvės yra geltonojoje zonoje, išskyrus gatves, esančias mėlynojoje zonoje (Didžiąją ir Aušros Vartų), raudonojoje zonoje (Savičiaus) ir žaliojoje zonoje (Šv. Dvasios ir Strazdelio);

3.6. Vilnios upės krantine (nuo Užupio iki Drujos gatvės), Drujos, Olandų, įskaitant automobilių stovėjimo aikštelę prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, gatvėmis iki Žirmūnų tilto, Neries upės krantine iki Vilnios upės, Vilnios upės krantine iki Užupio gatvės pradžios. Šios gatvės yra geltonojoje zonoje.

4. Žalioji zona. Jos ribos eina:

4.1. J. Jasinskio (nuo V. Kudirkos gatvės), Pakalnės, Aludarių, Pakalnės, Geležinio Vilko, V. Pietario, Žemaitės, Kauno, Smolensko, Panerių, Švitrigailos, Geležinkelio, Šv. Stepono, Kauno, Aguonų, Šaltinių (iki Kruopų gatvės), Aguonų, Naugarduko, Algirdo, J. Basanavičiaus, V. Kudirkos, M. Valančiaus, V. Mykolaičio-Putino gatvėmis, automobilių stovėjimo aikštelės V. Mykolaičio-Putino g. 5 ribomis, keliu ant Tauro kalno, Tauro, Pamėnkalnio (iki V. Kudirkos gatvės) gatvėmis. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje, išskyrus gatves, esančias raudonojoje zonoje (Pamėnkalnio gatvės dalį tarp Tauro ir V. Kudirkos gatvių, įskaitant automobilių stovėjimo aikšteles) ir geltonojoje zonoje (J. Jasinskio gatvės dalį tarp V. Kudirkos ir Pakalnės gatvių, Aludarių, Pakalnės, Šv. Stepono, Kauno gatvės dalį tarp Šv. Stepono ir Aguonų gatvių, Aguonų gatvės dalį tarp Šaltinių ir Naugarduko gatvių, Naugarduko gatvės dalį tarp Aguonų ir Algirdo gatvių, Algirdo gatvės dalį tarp Naugarduko ir J. Basanavičiaus gatvių, J. Basanavičiaus gatvės dalį iki Švitrigailos gatvės, V. Kudirkos gatvės dalį tarp J. Basanavičiaus ir M. Valančiaus gatvių, M. Valančiaus ir V. Mykolaičio-Putino);

4.2. Neries upės krantine nuo Žvėryno tilto iki Žaliojo tilto, Upės gatve, nuo Kalvarių gatvės iki Konstitucijos prospekto, ties pastatais Konstitucijos pr. 20A ir 22, Konstitucijos prospektu, jungtimi nuo Konstitucijos prospekto iki Geležinio Vilko gatvės, Saltoniškių, T. Narbuto gatvėmis,

Žvėryno užstatytos teritorijos riba iki Neries upės, Neries upės krantine iki Žvėryno tilto. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje, išskyrus geltonojoje zonoje esančią Konstitucijos prospekto dalį ir Konstitucijos prospekto jungtį iki Geležinio Vilko gatvės;

4.3. Olimpiečių (nuo Rinktinės gatvės), Šeimyniškių, Rinktinės (iki Olimpiečių gatvės) gatvėmis. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje;

4.4. Vilnios upės krantine (nuo Išganytojo gatvės iki Drujos gatvės), Drujos, Subačiaus, Žiupronių, M. Daukšos, Šv. Dvasios, Strazdelio, Subačiaus, Bokšto, Išganytojo gatvėmis. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje, išskyrus geltonojoje zonoje esančią Bokšto gatvę ir raudonojoje zonoje esančią Išganytojo gatvę.

4.5. Ozo, Kalvarijų, J. Balčikonio, J. Ralio, K. Ulvydo gatvėmis, jungtimi nuo V. Gerulaičio iki Geležinio Vilko gatvės ir Geležinio Vilko gatve iki Ozo gatvės. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje.

4.6. nuo Laisvės prospekto ir Geležinio Vilko gatvės transporto mazgo Laisvės prospektu, Eigulių gatve, užstatymo teritorijos riba iki Vingio parko, Vingio parko kelyje nuo Geležinio Vilko gatvės iki estrados, įskaitant automobilių stovėjimo aikšteles prie estrados, Geležinio Vilko gatve iki Laisvės prospekto ir Geležinio Vilko gatvės transporto mazgo. Šios gatvės yra žaliojoje zonoje.

5. Baltoji zona yra visa kita Vilniaus miesto teritorija, išskyrus mėlynosios, raudonosios, geltonosios ir žaliosios zonų teritorijas.

6. Visos vietinės rinkliavos zonos, išskyrus baltąją zoną, nurodytos toliau pateiktoje Vilniaus miesto vietinės rinkliavos už automobilių stovėjimą zonų schemoje.

Audito ataskaitos
 „Lėšų surinkimas ir panaudojimas,
 lengvatų taikymas Vilniaus miesto
 automobilių parkavimo zonose“, 4 priedas

2022-2023 metų I pusmetį išduotų leidimų statyti automobilius nemokamai arba pagal sumažintus (lengvatinius) įkainius, kiekiai⁷⁰

Leidimas	2022m.	2023 I pusmetis	Bendras	Komentaras
Elektromobiliai	2543	1491	4034	<u>Nemokami leidimai.</u>
Ikiteisminiai	356	122	478	<u>Nemokami leidimai</u> , išduodami policijai.
Komeracinis (kiemai)	5	3	8	Komeraciniai leidimai kiemuose.
Leidimas 1-am automobiliui	11526	6656	14410	Jei leidimas pratęsiamas, skaičius persikelia į kitą laikotarpį, todėl bendras skaičius skiriasi nuo pirmų dviejų sumos.
Leidimas 2-am automobiliui	900	725	1450	Jei leidimas pratęsiamas, skaičius persikelia į kitą laikotarpį, todėl bendras skaičius skiriasi nuo pirmų dviejų sumos.
Mėnesio rinkliava	11548	9752	21300	Mėnesiniai leidimai
Motociklams	11	59	70	Metiniai leidimai.
Įmonėms / konsulatams išduoti leidimai	21	0	23	<u>Nemokami leidimai.</u> Pakeitus Tarybos 2011-07-13 sprendimą Nr. 1-127 „Dėl Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ buvo panaikinta galimybė išduoti nemokamus leidimus institucijoms/įmonėms. Leidimai galioja iki jų pabaigos, nauji neišduodami.

⁷⁰ SI „Susisiekimo paslaugos“ duomenys

Audito ataskaitos
„Lėšų surinkimas ir panaudojimas,
lengvatų taikymas Vilniaus miesto
automobilių parkavimo zonose“ 5 priedas

Įmonės 2022-2023 m. I pusmečio pajamos iš parkavimo veiklos (pagal aikšteles)⁷¹

Eil. Nr.	Aikštelė	Pajamos 2022 m.	Pajamos 2023 m I pusmetį
1.	Antakalnio g. 59	16 376,05	9 046,62
2.	Gedimino Baravyko g.10	102 493,88	97 462,99
3.	Gedimino Baravyko g.10-2	21 903,54	2 800,29
4.	Gedimino Baravyko g.3	54 327,25	36 919,18
5.	Gedimino pr. 9	1 063 012,82	618539,47
6.	Vito Gerulaičio g. 1	272,83	2 198,40
7.	A. Goštauto g. 13	2 661,16	15 966,94
8.	T. Kosciuškos g. 1A	191 240,74	120 911,90
9.	Liepyno g. 2	3 988,52	16 255,96
10.	Šeimyniškių g. 23	25 248,55	14 415,06
11.	Šeškinės g.22A	8 247,69	7 266,34
12.	Tilto 14	174 374,76	100 556,89
13.	Ukmergės g. 223	8 270,99	6 076,26
14.	Žemaitės g. 21	21 778,53	10 889,26
15.	Sėlių g. 62 ⁷²	-	1 334,05
	Iš viso	1 694 197,31	1 060 639,61

⁷¹ Įmonės duomenys

⁷² Aikštelė nuo 2023-05-02 pertvarkyta iš „Statyk ir važiuok“ į įprasto tipo